

**Rekreacinių teritorijų nuo Švyturio g., Melnragės, Girulių iki Karklės dviračių takų,
paviršinių nuotekų, upelių sutvarkymo ir kraštovaizdžio**

SPECIALUSIS PLANAS

Dalis: Strateginio pasekmių aplinkai vertinimo ataskaita

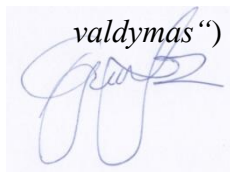
Planavimo organizatorius:
administracijos direktorius

Klaipėdos miesto savivaldybės

Plano rengėjas:

UAB „SKB“ Statyba (nuo 2012.10.17 UAB „TAEM projektų
valdymas“)

Plano vadovas:

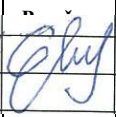
Arch. P. Grecevičius / atestato nr. A927

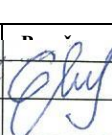
1. TEKSTINIŲ DOKUMENTŲ ŽINIARAŠTIS

Eil. Nr.	Dokumento žymuo	Dokumento pavadinimas	Pastabos
1	HP-06-SPAVAT-01	Tekstinių dokumentų žiniaraštis	1 lapas
2	HP-06-SPAVAT-02	Projekto dokumentų sudėties žiniaraštis	1 lapas
3	HP-06-SPAVAT-03	Specialiojo plano rengėjų žiniaraštis	1 lapas
3	HP-06-SPAVAT-04	Aiškiamasis raštas	lapai

UAB „TAEM projektų valdymas“ Smolensko g. 10, Vilnius Tel.: 852788753, faks.: 852784434				OBJEKTO PAVADINIMAS: REKREACINIŲ TERITORIJŲ NUO ŠVYTURIO G., MELNRAGĖS, GIRULIŲ IKI KARKLĖS DVIRAČIŲ TAKŲ, PAVIRŠINIŲ NUOTEKŲ, UPELIŲ SUTVARKYMO IR KRAŠTOVAIZDŽIO SPECIALIOJO PLANO STRATEGINIO PASEKMIŲ APLINKAI VERTINIMO ATASKAITA			
Atest. Nr.	Pareigos	Vardas, Pavardė	~	Data	Dokumentas: DOKUMENTŲ ŽINIARAŠTIS	Laida	
A927	PV	P. Grecevičius				0	
PLANAVIMO ORGANIZATORIUS: Klaipėdos miesto savivaldybės administracijos direktorius				HP-06-SPAVAT-01		Lapas 1	Lapų 1

2. PROJEKTO DOKUMENTŲ SUDĖTIES ŽINIARAŠTIS

Eil. Nr.	Bylos žymuo	Techninio projekto dalies pavadinimas	Bylos (tomo) Nr.	PDV	Atestato Nr.
1	2	3	4	5	6
I DALIS. Specialusis planas					
1.	HP-06	Esamos būklės analizė	I tomas	V.Andrulionienė 8685 13588	1949 Galioja iki 2016.07.07
				P. Grecevičius 846 398835	927 Galioja iki 2016.12.07
2.	HP-06	Konceptija	II tomas	V.Andrulionienė 8685 13588	1949 Galioja iki 2016.07.07
				P. Grecevičius 846 398835	927 Galioja iki 2016.12.07
3.	HP-06	Sprendiniai	III tomas	V.Andrulionienė 8685 13588	1949 Galioja iki 2016.07.07
				P. Grecevičius 846 398835	927 Galioja iki 2016.12.07
II DALIS. Strateginis pasekmių aplinkai vertinimas					
4.	HP-06-SPAVAP	Strateginio pasekmių aplinkai vertinimo apimties nustatymo dokumentas	IV tomas	V.Andrulionienė 8685 13588	1949 Galioja iki 2016.07.07
				P. Grecevičius 846 398835	927 Galioja iki 2016.12.07
5.	HP-06-SPAVAT	Strateginio pasekmių aplinkai vertinimo ataskaita	V tomas	V.Andrulionienė 8685 13588	1949 Galioja iki 2016.07.07
				P. Grecevičius 846 398835	927 Galioja iki 2016.12.07

UAB „TAEM projektų valdymas“		Smolensko g. 10, Vilnius		OBJEKTO PAVADINIMAS: REKREACINIŲ TERITORIJŲ NUO ŠVYTURIO G., MELNRAGĖS, GIRULIŲ IKI KARKLĖS DVIRAČIŲ TAKŲ, PAVIRŠINIŲ NUOTEKŲ, UPELIŲ SUTVARKYMO IR KRAŠTOVAIZDŽIO SPECIALIOJO PLANO STRATEGINIO PASEKMIŲ APLINKAI VERTINIMO ATASKAITA	
		Tel.: 852788753, faks.: 852784434			
Atest. Nr.	Pareigos	Vardas, Pavardė	~	Data	Dokumentas:
A927	PV	P. Grecevičius			PROJEKTO DOKUMENTŲ SUDĖTIES ŽINIARAŠTIS
					Laida
					0
PLANAVIMO ORGANIZATORIUS: Klaipėdos miesto savivaldybės administracijos direktorius				HP-06-SPAVAT-02	
				Lapas	Lapų
				1	1

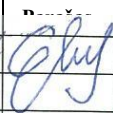
3. SPECIALIOJO PLANO RENGĖJŲ ŽINIARAŠTIS

Projekto vadovas (atest. Nr.A 927)	Arch. P. Grecevičius Tel. 8 46 398835, el. p. petras.grecevicius@ku.lt
Ekspertai	<p>Prof. dr. Petras Grecevičius (3 dalis) Klaipėdos universiteto Regioninio planavimo centras Tel./faks. 8 46 398835, el. p. petras.grecevicius@ku.lt</p> <p>Doc. Ramunė Urbonienė (1 ir 2 dalys) Klaipėdos universiteto Regioninio planavimo centras Tel./faks. 8 46 398835, el. p. rpc.gmmf@ku.lt</p> <p>Mg. Egidijus Jurkus (1 ir 2 dalys) Klaipėdos universiteto Regioninio planavimo centras Tel./faks. 8 46 398835, el. p. rpc.gmmf@ku.lt</p> <p>Doc. dr. Vytautas Dubra (4 ir 5 dalys) Klaipėdos universiteto Jūrinio kraštovaizdžio mokslo institutas, Tel./faks. 8 46 398835, el. p. vdubra@gmail.com</p> <p>Arch. Vilija Andriulionienė (6 dalis) Tel. 8 46 365415, el. p. vilijaandr@gmail.com</p>
Techniniai darbuotojai	<p>Mg. Jonas Abromas Klaipėdos universiteto Regioninio planavimo centras Tel./faks. 8 46 398835, el. p. rpc.gmmf@ku.lt</p> <p>Kraštotvark. Andrius Rimkus Klaipėdos universiteto Jūrinio kraštovaizdžio mokslo institutas, Tel./faks. 8 46 398835, el. p. kontaktasa@gmail.com</p> <p>Kristina Barbšytė Klaipėdos universiteto Regioninio planavimo centras Tel./faks. 8 46 398835</p> <p>Rokas Ambrazaitis Klaipėdos universiteto Regioninio planavimo centras Tel./faks. 8 46 398835</p>
Projekto koordinatė	Architektė Gintarė Nagelytė Tel. 8 662 47227, el. p. gintarenagelyte@gmail.com

UAB „TAEM projektų valdymas“ Smolensko g. 10, Vilnius Tel.: 852788753, faks.: 852784434				OBJEKTO PAVADINIMAS: REKREACINIŲ TERITORIJŲ NUO ŠVYTURIO G., MELNRAGĖS, GIRULIŲ IKI KARKLĖS DVIRAČIŲ TAKŲ, PAVIRŠINIŲ NUOTEKŲ, UPELIŲ SUTVARKYMO IR KRAŠTOVAIZDŽIO SPECIALIOJO PLANO STRATEGINIO PASEKMIŲ APLINKAI VERTINIMO ATASKAITA			
Atest. Nr.	Pareigos	Vardas, Pavardė	Parašas	Data	Dokumentas: RENGĖJŲ ŽINIARAŠTIS	Laida	
A927	PV	P. Grecevičius				0	
PLANAVIMO ORGANIZATORIUS: Klaipėdos miesto savivaldybės administracijos direktorius					HP-06-SPAVAT-03	Lapas 1	Lapų 1

**STRATEGINIO PASEKMIŲ APLINKAI VERTINIMO ATASKAITOS
AIŠKINAMASIS RAŠTAS**

UAB „TAEM projektų valdymas“ Smolensko g. 10, Vilnius Tel.: 852788753, faks.: 852784434				OBJEKTO PAVADINIMAS: REKREACINIŲ TERITORIJŲ NUO ŠVYTURIO G., MELNRAGĖS, GIRULIŲ IKI KARKLĖS DVIRAČIŲ TAKŲ, PAVIRŠINIŲ NUOTEKŲ, UPELIŲ SUTVARKYMO IR KRAŠTOVAIZDŽIO SPECIALIOJO PLANO STRATEGINIO PASEKMIŲ APLINKAI VERTINIMO ATASKAITA			
Atest. Nr.	Pareigos	Vardas, Pavardė	Paras	Data	Dokumentas: AIŠKINAMASIS RAŠTAS	Laida	
A927	PV	P. Grecevičius				0	
PLANAVIMO ORGANIZATORIUS: Klaipėdos miesto savivaldybės administracijos direktorius				HP-06-SPAVAT-04		Lapas 1	Lapų 1

TURINYS

ĮVADAS	2
1. INFORMACIJA APIE SPECIALŪJŲ PLANĄ	4
1.1. DUOMENYS APIE SPECIALIOJO PLANO ORGANIZATORIŲ	4
1.3. DUOMENYS APIE SPECIALŪJŲ PLANĄ	5
1.4. SPECIALIOJO PLANO SAŠAJOS SU KITAIŠ PLANAIŠ IR PROGRAMOMIŠ	19
2. TERITORIJŲ, KURIOS GALI BŪTI REIKŠMINGAI PAVEIKTOS, APLINKOS CHARAKTERISTIKA	20
2.1. GEOGRAFINĖ PADĖTIS	20
2.2. KRAŠTOVAIZDIS	20
2.2.1. Teritorijos kraštovaizdžio formavimo ir tvarkymo principinės nuostatos	20
2.2.2. Kranto morfo-litologinės charakteristikos	26
2.2.3. Paplūdimio ir kopagūbrio technologinio tinkamumo rekreacijai vertinimas	28
2.3. HIDROGRAFINĖS VIETOVĖS SĄLYGOS	28
2.4. AUGALIJA	30
2.5. KULTŪROS PAVELDAS	31
2.5.1. Kultūros paveldo teritorijos	31
2.5.2. Kultūros paveldo objektai	31
2.6 SAUGOMOS TERITORIJOS	33
2.7. REKREACINĖS PASKIRTIES TERITORIJOS	33
2.7.1. Teritorijos lankytojų srauto dinamikos laike ypatumai	33
2.7.2. Svarbiausi paplūdimių lankytojų srautų koridoriai	34
2.7.3. Rekreacinė erdvė, talpa ir apkrova	35
2.8. VIEŠOSIOS REKREACINĖS INFRASTRUKTŪROS BŪKLĖ	36
2.8.1. Susisiekimo būklė	36
2.8.2. Informacinė infrastruktūros būklė	39
2.8.3. Rekreacijos ir turizmo infrastruktūros būklė	39
2.8.4. Saugumo, sanitariniai – higieniniai ir kita infrastruktūra	40
2.9 KONFLIKTINIAI AREALAI IR TAŠKAI	41
3. PLANO SPRENDINIŲ STRATEGINIS PASEKMIŲ APLINKAI VERTINIMAS. <i>PLANO ĮGYVENDINIMO PASEKMIŲ APLINKAI REIKŠMINGUMAS.</i>	45
4. SPECIALIOJO PLANO ALTERNATYVA. ESAMOS APLINKOS BŪKLĖS POKYČIAI, JEIGU PLANAS NEBUS ĮGYVENDINTAS	50
5. SVARBIAUSIOS PRIEMONĖS, SPECIALIOJO PLANO ĮGYVENDINIMO REIKŠMINGOMS PASEKMĖMS APLINKAI IŠVENGTI, SUMAŽINTI AR KOMPENSUOTI	52
6. VERTINIMO SUNKUMAI. NUMATYTOS TAIKYTI STEBĖSENOS (MONITORINGO) PRIEMONĖS	53
7. SANTRAUKA	54
PRIEDAI	59

Ivadas

Strateginio pasekmių aplinkai vertinimo (toliau tekste – SPAV) objektas yra bet kokio lygmens ar rūšies planavimo dokumentai, kurių įgyvendinimo pasekmės gali būti reikšmingos aplinkai. Todėl SPAV yra privalomas ir rengiant visus teritorinius ir sektorinius plėtros planus, kurie yra rengiami pajūrio juostai ar daro tiesioginę įtaką pajūrio juostos, pakrantės ir priekrantės būklei.

SPAV rengimas nėra griežtai nustatytas, todėl plano rengimo organizatorius gali pats pasirinkti planavimo dokumento rengimo etapą, kurio metu bus atliekamas vertinimas. SPAV yra prevencinis aplinkos apsaugos instrumentas, todėl vienas iš svarbiausių jo principų – užtikrinti, kad plano rengimo organizatorius turės išsamią ir patikimą informaciją apie galimas reikšmingas plano įgyvendinimo pasekmes aplinkai kuo ankstyvesnio planavimo etapo metu. Todėl rengiamo paplūdimių rekreacijos pajūrio juostos žemyninėje dalyje specialiojo plano strateginis pasekmių aplinkai vertinimas atliekamas teritorijos rekreacinio vystymo koncepcijos rengimo stadijoje.

Sprendinių poveikio aplinkai vertinimo ataskaitos tikslas – *remiantis strateginio pasekmių aplinkai vertinimo apimties nustatymo dokumentu, įvertinti jame įvardintose teritorijose galimas reikšmingas teigiamas bei neigiamas pasekmes, kurios gali įvykti įgyvendinus pajūrio juostos žemyninės dalies teritorijos rekreacinio plano koncepcijos sprendinius.*

Ši SPAV ataskaita yra parengta remiantis 2004 m. rugpjūčio 18 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtintu „Planų ir programų strateginio pasekmių aplinkai vertinimo tvarkos aprašu“.

SPAV ataskaitoje yra pateikiama vertinamų teritorijų gamtinės aplinkos ir nekilnojamo kultūros paveldo vertybių būklė ir kaita, dabartinės poilsiautojų apkrovos intensyvumas bei galimi jo pokyčiai, įgyvendinus teritorijos specialiojo plano koncepcijos sprendinius. Taip pat analizuojama bendrųjų ir specializuotų pliažų, rekreacinės infrastruktūros ir kt. krantotvarkos priemonių įdiegimo bei optimizavimo žemyninės dalies pajūrio juostoje sprendiniai ir vertinamas šių sprendinių galimas poveikis pajūrio juostos teritorijos vystymosi darnai, planuojamos veiklos srities raidai, bei gamtiniai aplinkai.

Specialiojo plano strateginio pasekmių vertinimo ataskaitos rengimo pagrindas. Ši ataskaita parengta remiantis LR AM Klaipėdos regiono aplinkos apsaugos departamento rašto Nr. (4)-LV4-3964 išvadomis, kuriomis pritariama Rekreacinių teritorijų nuo Švyturio g., Melnragės, Girulių iki Karklės dviračių takų, paviršinių nuotekų, upelių sutvarkymo ir kraštovaizdžio, Klaipėdos specialiojo plano strateginio pasekmių aplinkai vertinimo apimties nustatymo dokumentui ir Klaipėdos miesto savivaldybės administracijos pritarimu Specialiojo plano

konceptijai (2012.12.21).

Strateginis pasekmių aplinkai vertinimo dokumentas parengtas, remiantis Strateginiu pasekmių aplinkai vertinimo apimties nustatymo dokumentu, kuriam vertinimo subjektai iš esmės pritarė. Rengiant šią ataskaitą buvo atsižvelgta ir į vertinimo subjektų pateiktas pastabas, pateiktas vertinant Strateginį pasekmių aplinkai vertinimo apimties nustatymo dokumentą. Ataskaitoje atkreiptas dėmesys į galimą neigiamą poveikį esamo miško ir apsauginių kopų teritorijose. Strateginis pasekmių aplinkai vertinimas skirtas įdiegti darnios plėtros principus planuojant atskiras teritorijos zonas, rengiant žemesnio lygmens teritorijų planavimo dokumentus. Bioįvairovė yra pagrindinis ir esminis aplinkos komponentas, kuris priklauso nuo sveikai funkcionuojančių ekosistemų ir procesų jose. Žmonių veikla ir rekreacinių gamtos bei kultūrinių išteklių naudojimas turi nekenkti teritorijoje susiformavusių natūralių gamtinių kompleksų funkcionavimui.

1. Informacija apie specialųjį planą

Planavimo pagrindas: Klaipėdos miesto savivaldybės administracijos direktoriaus 2010 m. lapkričio 9 d. įsakymas Nr. AD1-1957 „Dėl specialiojo plano rengimo“ ir 2010 m. gruodžio 27 d. Planavimo sąlygos vietovės lygmens specialiojo planavimo dokumentui rengti Nr. AR9-66.

1.1. Duomenys apie specialiojo plano organizatorių

Įstaigos pavadinimas	Klaipėdos miesto savivaldybės administracija
Adresas, telefonas, faksas	Liepų g. 11, Klaipėda. tel. 39 60 08, 39 60 09, faksas 39 60 23el.paštas judita.simonaviciute@klaipeda.lt
Kontaktinio asmens vardas pavardė, pareigos	J.Simonavičiūtė, Klaipėdos miesto savivaldybės administracijos direktorius

1.2. Informacija apie specialiojo plano ir SPAV dokumentų rengėjus

Įstaigos pavadinimas	UAB „SKB“ Statyba (nuo 2012.10.17 UAB „TAEM projektų valdymas“)
Adresas, telefonas, faksas	Smolensko g. 10, Vilniaus m., LT-03201 tel. 8-52788753; faks. (8-52784434)
Projekto vadovas (atest. Nr. A927)	Arch. Petras Grecevičius Tel./faks. 8 46 398835, tel. 8-616 40846, el. p. petras.grecevicius@ku.lt
Kontaktinio asmens vardas pavardė, pareigos	Gintarė Nagelytė, architektė Tel./Faks. +370 46 470940; mob. +370 662 47227

Ekspertai	Prof. dr. Petras Grecevičius (2 ir 3 dalys) Klaipėdos universiteto Regioninio planavimo centras (atest. Nr. A927) Tel./faks. 8 46 398830, el. p. petras.grecevicius@ku.lt Doc. Ramunė Urbonienė (1 ir 6 dalys) Klaipėdos universiteto Regioninio planavimo centras Tel./faks. 8 46 398835, el. p. rpc.gmmf@ku.lt Mg. Egidijus Jurkus (1 ir 6 dalys) Klaipėdos universiteto Regioninio planavimo centras Tel./faks. 8 46 398835, el. p. rpc.gmmf@ku.lt Doc. dr. Vytautas Dubra (4 dalis) Klaipėdos universiteto Jūrinio kraštovaizdžio mokslo institutas, Tel./faks. 8 46 398835, el. p. vdubra@gmail.com Vilija Andrulionienė (5 dalis)
-----------	---

	<p>Tel. 8 46 365415, el. p. vilijaandr@gmail.com</p> <p>Mg. Jonas Abromas (3 dalis) Klaipėdos universiteto Regioninio planavimo centras Tel./faks. 8 46 398835, el. p. rpc.gmmf@ku.lt</p>
Techniniai darbuotojai	<p>Inž. Andrius Rimkus Klaipėdos universiteto Jūrinio kraštovaizdžio mokslo institutas, Tel./faks. 8 46 398835, el. p. kontaktasa@gmail.com</p> <p>Kristina Barbšytė Klaipėdos universiteto Regioninio planavimo centras Tel./faks. 8 46 398835</p> <p>Rokas Ambrazaitis Klaipėdos universiteto Regioninio planavimo centras Tel./faks. 8 46 398835</p>
Projekto koordinatorė	<p>Gintarė Nagelytė Tel. 8 662 47227, el. p. gintarenagelyte@gmail.com</p>

1.3. Duomenys apie specialųjį planą

Specialiojo plano tikslai: užtikrinti racionalų Girulių Melnragės pajūrio ruožo žemės, miškų ir vandens išteklių naudojimą, nustatyti teritorijos naudojimo, tvarkymo ir apsaugos režimą, teritorijos tvarkymo priemones, apibrėžti planuojamos teritorijos kraštovaizdžio tvarkymo svarbiausias kryptis, nustatyti kraštovaizdžio tvarkymo zonas pagal žemėnaudos pobūdį, funkcinį prioritetą bei naudojimo intensyvumą, pateikti tikslinius formuojamo gamtinio kraštovaizdžio kokybės rodiklius, įvertinančius visų galimų skirtingo prioriteto (konservacinių, rekreacinių, ekologinės apsaugos, ūkinių ir kt.) zonų reikalavimus, nustatyti priemones ir apribojimus, užtikrinančius formuojamo gamtinio kraštovaizdžio kokybę, gamtinio karkaso formavimą, gamtos ir kultūros paveldo vertybių išsaugojimą, plėtoti poilsio infrastruktūrą (naujus pėsčiųjų ir dviračių takus).

Teritorijos planavimo koncepcija parengta remiantis atlikto esamos būklės kompleksinio vertinimo duomenimis ir apibendrintomis išvadomis, naujausiomis analogiškų rekreacinių teritorijų tendencijomis Europos šalyse. Atsižvelgiant į tai, kad apie 70% planuojamos teritorijos šiuo metu yra miško paskirties žemė, konceptualūs sprendiniai parengti orientuojantis į tolimesnę perspektyvą. Jie galės būti realizuojami tik pakeitus žemės paskirtį iš miško į rekreacinę. Sprendinių detalizavimas bus vykdomas griežtai prisilaikant nuostatų esančių galiojančioje teisinėje bazėje (LR Miškų įstatymas ir Pajūrio juostos specialusis planas). Miško paskirties žemėje galimi ir reikalingi rekreacijai organizuoti sprendiniai priimami tik rengiant vidinės miškotvarkos planus.

Planuojama teritorija ypatinga tuo, gamtinė aplinka joje labai kenčia nuo didelių nesureguliuotų rekreacinių srautų. Miško paskirties teritorijoje praminta gausybė savivalinių takų. Vietomis miškas mirksta dėl nesutvarkyto mažųjų upelių ir lietaus vandens. Užpelkėjusios vietos lankytojų apeinamos praminant vis naujus takus. Suardoma miško paklotė. Pajūrio apsauginės kopos ardamos ne tik jūros bangų ir vėjo, bet ir dėl nesureguliuotų rekreatantų judėjimo į pliažus srautų. Todėl šios koncepcijos svarbiausias tikslas parengti tokį priemonių kompleksą, kuris užtikrintų vietovės gamtinės aplinkos ekologinį stabilumą, išsaugotų svarbiausias rekreacines vertybes.

Planuojama teritorija ypatinga dar ir tuo, kad čia yra svarbūs ne tik vietinių gyventojų rekreacijos poreikių tenkinimo aspektai, čia yra svarbi visos Lietuvos gyventojų trumpalaikės ir atostoginės rekreacijos vietovė. Klaipėdos miesto Bendrajame plane nustatyta šios teritorijos rekreacinė funkcija ne tik išsaugoma, bet esminiai plėtojama laikantis darnaus aplinkos vystymo principų.

Socialinis Klaipėdos žemyninio pajūrio ruožo rekreacinių išteklių naudojimo ir plėtros aspektas. Socialinio aspekto, žmonių poreikių aspekto reikšmė ir svarba pastaruoju metu itin pabrėžiama daugelyje veiklos sričių. Vis dažniau įprasti techniniai, ekonominiai, ekologiniai bei estetiniai teritorijos plėtros motyvai siejami su sociologiniais. Planuojama teritorija atlieka rolę Klaipėdos miesto ekonomikos, rekreacijos ir turizmo plėtroje, pasižymi unikaliu ir pažeidžiamu kraštovaizdžiu, palyginti gausiais gamtiniais ir kultūriniais ištekliais. Ši teritorija priskirtina **labai didelio potencialo** rekreacinių arealų grupei. Ji tinkama daugelio rūšių rekreacijai (pažintinei, sporto, pramoginei, gydomajai,...) bei turizmui plėtoti.

Teritorijos erdvinė darni plėtra vystoma aiškiu teritorinių funkcinių paskirčių išskyrimu bei planuojama remiantis šiais **principais**:

- 1. Gamtosaugos ir rekreacinio naudojimo interesų suderinimas.** Tvarkymo ir formavimo priemonės taikomos atsižvelgiant į esamą teritorijų naudoseną, lankytojų poreikius ir tinkamų sąlygų augalų bendrijoms sudarymą. Išskiriamos skirtingo intensyvumo naudojimo zonos: intensyvaus rekreacinio naudojimo, ekstensyvaus rekreacinio naudojimo, lankytojų tranzitinio judėjimo ir apsauginės paskirties zonos; Rekreacinė ir inžinerinė infrastruktūra plėtojama derinant su rekreacinių teritorijų ir miško paskirties statusu, susisiekimo infrastruktūros plėtra, lankytojų poreikiais bei vadovaujantis optimizavimo principais bei viešuoju interesu.
- 2. Rekreacinių paslaugų įvairovės pagerinimas.** Intensyvaus rekreacinio naudojimo zonos išskiriamos ties Melnragės, II Melnragės ir Girulių gyvenvietėmis. Jose koncentruojami rekreacinių paslaugų objektai: gelbėjimo stotys, maitinimo įstaigos, tualetai, sporto

įrenginiai, medicininės pagalbos tarnybos, kt;

- 3. Rekreacinių paslaugų pasiekiamumas.** Formuojamos dvi skirtingos, tačiau tarpusavyje suderintos susisiekimo sistemos: automobilių ir dviračių - pėsčiųjų susisiekimo sistemos. Automobilių susisiekimo sistema tvarkoma taip, kad užtikrintų saugų ir gerą šios teritorijos pasiekiamumą automobiliais, patogų ir tinkamos apimtį jų parkavimą, bei teritorijoje esančių ar numatomų rekreacinių statinių bei įrenginių aptarnavimą. Dviračių ir pėsčiųjų susisiekimo sistema plėtojama taip, kad užtikrintų lankytojų srautų sklaidą visoje teritorijoje bei būtų integruota tiek į Klaipėdos miesto, tiek ir į pajūrio regiono dviračių ir pėsčiųjų takų sistemą;

Teritorijos vystymo bendrieji strateginiai tikslai. Rekreacinių išteklių potencialas Girulių – Melnragės pajūrio ruože labai didelis, bet gamtinė aplinka labai kenčia nuo nereguliuojamų rekreacinių srautų ir netvarkomų paviršinių vandenų. Planuojamoje teritorijoje būtina kuo skubiau vykdyti esmines degraduotų gamtinių komponentų (paplūdimiai, apsauginė kopa, želdiniai) atstatymo, rekreacinės sistemos optimizavimo, lankytojų aptarnavimo paslaugų kokybės gerinimo, rekreacinio kraštovaizdžio estetinės kokybės gerinimo priemones, kuriomis būtų ne tik bent 2 kartus padidintas esamų rekreacinių teritorijų talpumas, bet ir žymiai pagerinta jų fizinė bei estetinė kokybė. Rengiant šiuos konceptualius sprendinius atsižvelgta į tai, kad:

- Planuojamoje teritorijoje prieškarinio laikotarpio vyko intensyvi rekreacinė veikla, buvo suformuotos parkinės erdvės, statomos vilos. Tai svarbus faktorius įtakojantis tolimesnę teritorijos naudojimo viziją.
- Didesnę planuojamos teritorijos dalis (apie 70%) šiuo metu yra miško paskirties žemė. Perspektyvoje visa teritorija gali būti perduota Klaipėdos miesto savivaldybei, suteikiant galimybę joje plėtoti intensyvią rekreacinę veiklą.
- Nuo 1960-ųjų metų iki dabar teritorijoje vyraujanti veikla – miškų ūkis ir rekreacija. Siekiant užtikrinti Klaipėdos miesto ekologinį stabilumą planuojamoje teritorijoje ir gretimybėse turi būti išsaugotas gamtinis natūralumas, rekreacines paslaugas lankytojams teikiančių centrų užstatymo plėtra vykdoma lokalizuotais židiniiais.

Teritorijos vystymo bendrųjų tikslų konkretizavimas

Planuojama teritorija vystoma kaip ypatingai svarbi Klaipėdos miesto rekreacinė zona, gausiai lankoma vietos ir iš kitų regionų atvystančių gyventojų ne tik vasarą, bet ir kitais metų laikais. Pagrindiniai trumpalaikiai ir ilgalaikiai rekreaciniai žmonių poreikiai šioje teritorijoje yra susiję su rekreaciniu teritorijos prioritetiniu naudojimu, o tai savo ruožtu siejasi su teritorijos rekreacinių galimybių kiekybiniu, kokybiniu ir įvairovės didinimu bei atitinkamų paslaugų infrastruktūros **plėtra**. Pagrindiniai planuojamos teritorijos rekreacinių erdvių, želdinių ir infrastruktūros tvarkymo **prioritetai**:

1. Optimaliai išnaudojamas planuojamos teritorijos rekreacinis potencialas, užtikrinant lankytojų rekreacinės veiklos galimybių įvairovę, o teritorijų naudojimas derinamas su natūraliais gamtiniais procesais, mažinant negatyvų rekreacijos poveikį aplinkai, atsižvelgiant į aplinkosauginius bei jūrinės krantosaugos interesus.
2. Vystoma lankytojų poreikius tenkinanti privalomų ir komfortinių rekreacinių paslaugų sistema, gerinama susisiekimo ir informacinė infrastruktūra; tobulinant susisiekimo infrastruktūrą, formuojama vientisa, tarpusavyje suderinta automobilių kelių, dviračių ir pėsčiųjų takų sistema, užtikrinant jos integravimą į regioninę susisiekimo sistemą.

1 pav. Planuojamos teritorijos zonos

3. Formuojami rekreacijai patrauklūs želdiniai, medynų įvairovės didinimas derinamas su jų patrauklumu ir tinkamumu rekreacinei veiklai, taikomos kompleksinės aplinkos tvarkymo priemonės užtikrinant tuo pačiu ir palankiausias sąlygas bioįvairovės išsaugojimui;

Planuojamas pajūrio ruožas, pagal kraštovaizdžius įtakojančius veiksnius šiaurės – pietų kryptimi, skirstomas į tokias kraštovaizdžio tvarkymo zonas (žr. 1 pav.):

1. Girulių gyvenvietės zona;

2. Melnragės gyvenvietės zona;
3. II Melnragės gyvenvietės zona;
4. Klaipėdos uosto zona;
5. Trys žaliosios pusiausvyros zonos (intarpai);

Pirmojo prioriteto kryptys:

1. Gamtinės aplinkos rekreacinių savybių gerinimas, atsparumo didinimas ir pažeistų teritorijų tvarkymas:
 - kompleksinių, moksliskai pagrįstų krantotvarkos priemonių naudojimas tvarkant jūros krantą, paplūdimius ir apsauginį kopagūbrį;
 - užpelkėjusių vietų tvarkymas šalinant ar reguliuojant paviršinių vandens perteklių;
 - eroduotų upelių šlaitų ir kitų pažeistų teritorijų tvarkymas;
2. Rekreacinių želdinių ir teritorijų formavimas:
 - mechaniškai pažeistų, ligotų medžių ir krūmynų šalinimas;
 - rekreacijai nepatrauklių medynų keitimas ekologiškai ir estetiškai vertingesnėmis vietinių augalų rūšimis;
 - atvirų rekreacinių erdvių formavimas, gražių gamtovaizdžių atvėrimas (šalia dviračių tako, Pamario gatvės ir kopų ruože);

Antrojo prioriteto kryptys:

1. Skirtingų funkcijų rekreacinių zonų išskyrimas;
 - Intensyvios rekreacijos zonų formavimas Melnragės, II Melnragės ir Girulių pajūrio ruožuose;
 - Ekstensyvios rekreacijos zonų formavimas tarp Melnragės ir II Melnragės, bei šiauriau Girulių;
 - Rekreacinių želdinių ir tranzito zonos želdinių išskyrimas bei jų pritaikymo rekreacijai priemonių numatymas;
 - Trijų lygių (1- polifunkciniai centrai veikiantys ištisus metus ir teikiantys kompleksines rekreacines paslaugas; 2- polifunkciniai centrai veikiantys tik vasaros metu ir teikiantys kompleksines rekreacines paslaugas; 3- monofunkciniai centrai;) rekreacinio aptarnavimo centrų formavimas paplūdimiuose;
2. Rekreacinių teritorijų plėtros derinimas su infrastruktūros plėtra, krantotvarkos ir aplinkosaugos priemonėmis;
 - Rekreacinių teritorijų vystymo derinimas su kompleksinės jūrinės krantotvarkos priemonėmis, numatant atitinkamą infrastruktūrą, teritorijų naudojimo funkcines galimybes ir apribojimus;

- Rekreacinę infrastruktūrą tiksliniai vystyti koncentruojant paslaugų objektus židiniai, reguliuojant lankytojų srautus ir taip mažinant rekreacinio naudojimo poveikį gamtinei aplinkai;

Trečiojo prioriteto kryptys:

1. Darnios susisiekimo sistemos sukūrimas pagrindinai naudojant esamus kelius ir takus, jos integravimas į Klaipėdos miesto ir Pajūrio regioninio parko pietinės dalies susisiekimo sistemą;
 - Pėsčiųjų takų sistemos planuojamoje teritorijoje sukūrimas, naujų pėsčiųjų takų įrengimas apjungiant esamus įrengtus ir kai kuriuos savaiminiai išmintus takus. Smulkių savaiminių takelių, išmintų jautriose miško ar kopų zonose, panaikinimas;
 - Pėsčiųjų ir dviračių takų jungčių su Klaipėdos miesto gyvenamaisiais rajonais bei nacionalinėmis dviračių trasomis (Eurovelo) įrengimas, žiedinės takų sistemos suformavimas;
 - Susisiekimo automobiliais saugumo, pasiekiamumo ir patogumo (t.t. ir automobilių parkavimo sąlygų) didinimas;
 - Pajūrio paskirstomojo ir tranzitinio greituminio susisiekimo linijos Klaipėda – Karklė – Palanga atkarpos įrengimas Pamaro gatvės koridoriuje;
2. Rekreacinių statinių (įrenginių) išdėstymo optimizavimas užtikrinant reikiamų paslaugų teikimą planuojamoje teritorijoje;
 - Stacionarių gelbėjimo stočių ir gelbėjimo postų sistemos suformavimas ir veiklos palaikymas.
 - Paplūdimių įrengimas ir priežiūra.
 - Pirmo lygio kompleksinių veikiančių ištisus metus rekreacinių paslaugų centrų paplūdimiuose suformavimas (Melnragėje, II Melnragėje, Giruliuose);
 - Aktyvios rekreacijos aikštelių (sporto, žaidimų, iškylavimo ir kt.) intensyvaus lankymo zonose įrengimas;
 - Ištisus metus veikiančių tualetų ir jiems būtinų inžinerinių tinklų įrengimas ir veiklos užtikrinimas;
3. Informacinės sistemos plėtra;
 - Informacinės infrastruktūros sukūrimas ir palaikymas;
 - Nukreipiamosios informacijos sistemos tobulinimas;
 - Rekreacinių paslaugų objektų ženklavimo sistemos sukūrimas ir palaikymas;
 - Gamtinės, kultūrinės ir aplinkosauginės informacijos sistemos atnaujinimas;
 - Turizmo informacijos aikštelių įrengimas Melnragės ir Girulių centrinėse dalyse, II

Melnragėje, prie šiaurinio molo ir pagrindiniuose parkinguose.

4. Komforto ir sanitarinių – higieninių sąlygų užtikrinimas:

- Planuojamos teritorijos lankytojų ir vietinių gyventojų sanitarinių – higieninių sąlygų pagerinimas (išstisus metus veikiančių tualetų įrengimas, paplūdimių švaros palaikymas, užpelkėjusių vietų miške neigiamos įtakos sumažinimas, apsauga nuo autotransporto keliamo triukšmo ir taršos, apsauga nuo naftos terminalo taršos,...);
- Paslaugų infrastruktūros plėtra susisiekimo keliuose ir takuose (pėsčiųjų ir dviračių);
- Būtinės specifinės paplūdimio infrastruktūros įrengimas ir pastovus palaikymas pagal galiojančias paplūdimių įrengimo normas(dušai, geriamo vandens fontanėliai, paplūdimio reikmenų nuoma, tualetai, gelbėjimo tarnybos, paplūdimių zonavimas pagal veiklos aktyvumą,..);
- Melnragės, II Melnragės ir Girulių šeimyniniuose paplūdimiuose nuomos punktų įrengimas, asmeninių daiktų saugojimo kamerų, dušinių, geriamo vandens fontanėlių, tualetų įrengimas ir stabilios veiklos užtikrinimas.
- Neįgaliųjų reikmėms pritaikyta aplinka, Melnragės, II Melnragės ir Girulių paplūdimiuose ir jų prieigose vasaros sezono metu įrengiama rekreacinė infrastruktūra ir informacinė sistema: medinės dangos takai iki vandens, mediniai maudymuisi tilteliai, specialios persirengimo kabinos, WC, gelbėtojų postai, išpėjamieji ir informaciniai ženklai, lauko kavinės ir kt. (Šiuo metu jiems minimaliai pritaikytas tik II-osios Melnragės neįgaliųjų paplūdimys).

Rekreacinės paskirties teritorijose išskiriamos tokios kraštovaizdžio tvarkymo zonos:

Intensyvaus (formuojančio) kraštovaizdžio tvarkymo zona. Tai teritorija, esanti piečiau Melnragės iki šiaurinio molo, o teritorijos intarpai ties Melnragės, Girulių, II Melnragės gyvenvietėmis, kurių tvarkymo reglamentą formuojančiais prioritetiniais interesais pripažįstami rekreaciniai. Iš esmės tai jau esamos, arba perspektyvinės rekreacinių paslaugų zonos, kuriose rekreacinės aplinkos kokybės užtikrinimas yra svarbiausias jų kraštovaizdžio formavimo uždavinys. Jose naujos inžinerinės infrastruktūros įrengimo ir aplinkos tvarkymo priemonės (daugiausia transformacijos ir renovacijos) turi iš esmės gerinti rekreacijos sąlygas ir aplinkos kokybę, plėtojamas intensyvus rekreacinis naudojimas. Buvusių tarpukariu parkų istoriniu pagrindu formuojamo „Baltijos jūrinių etninių kultūrų miško parko“ septynios dalys (JPr1- pajūrio žvejų kultūros sektorius, JPr2 – pramogavimo gamtoje sektorius, JPr3- vaikų žaidimų sektorius, JPr4 – tradicinių liaudies lauko žaidimų sektorius, JPr5 – meninės kūrybos jūrine tematika sektorius, JPr6 – baltų ir kuršių jūrinių tradicijų sektorius, JPr7 – sportinių lauko žaidimų sektorius). Miško parko formavimas vykdomas parengus miško parko detalų planą bei visų sektorių techninius projektus.

Bendra miško parko formavimo koncepcija parengiama organizuojant atvirą respublikinį kraštovaizdžio architektūros idėjų konkursą.

Ekstensyvaus (palaikomojo) kraštovaizdžio tvarkymo zona. Ši zona išskiriama ruože tarp Melnragės ir Girulių kopų parkų teritorijos, siekiant sudaryti sąlygas rekreacijos paslaugų sektoriaus kūrimuisi, kadangi jau dabar formuojama aplinka nėra patraukli turizmo paslaugų kūrimui. Šioje zonoje išlaikomos esamos gamtinio ir kultūrinio kraštovaizdžio tvarkymo tradicijos, vykdomos priemonės: žemapelkių sukultūrinimas, įrengiant pavasarinius (lietaus) tvenkinius, padedančios gerinti rekreacijos ir sanitarines sąlygas.

Jūrinių paplūdimių kraštovaizdžio tvarkymo zona. Ji išskiriama visame pajūrio juostos paplūdimio ruože nuo Klaipėdos miesto šiaurinės ribos iki Klaipėdos uosto šiaurinio molo. Šioje zonoje išsaugant natūralaus pajūrio kraštovaizdžio pobūdį gali būti formuojama minimali viešoji rekreacijos infrastruktūra. Plane numatytose vietose statomos, rekonstruojamos stacionarios gelbėjimo stotys, įrengiami mobilūs gelbėjimo postai su būtina infrastruktūra; intensyvaus naudojimo rekreacinių teritorijų ruožuose, ties infrastruktūros koridoriais, rengiant rekreacines schemas ir planus, detalizuojančius šio plano sprendinius, gali būti formuojamos rekreacinės paskirties statinių (nuomos punktai, laikini sporto įrenginiai, laikini statiniai maitinimo paslaugoms teikti) ir kitų įrenginių zonos; įvertinus poveikį aplinkai, taikant priemones būdingų krantų savybių išsaugojimui, gali būti įrengiamos mobilios prieklaukos, vykdomos krantotvarkos priemonės. Ties Melnragės šiauriniu molu siūloma galima naujo Melnragės žvejų uostelio (t.t. ir jūrinio jachtų uosto) ir ties Giruliais Klaipėdos bendrajame plane numatytos Pramogų salos statyba. *Šių objektų statybos poreikis ir poveikis detaliau šiuo specialiuoju planu nedetalizuojamas.*

Ekstensyvos technogenizuotos aplinkos komunikacinių-inžinerinių sklypų kraštovaizdžio tvarkymo zona. Šios teritorijos tvarkomos pagal atliekamų funkcijų, technologijų ir reikiamos infrastruktūros kūrimo reikalavimus. Vykdoma veikla derinama su pajūrio juostos specialiojo plano priemonėmis, taikomos neigiamą poveikį kompensuojančios priemonės, prisitaikoma prie pajūrio juostos kraštovaizdžio pobūdžio.

Technogeninių objektų Girulių – Melnragės pajūrio kraštovaizdyje pasiskirstymas. Suintensyvėjusi ūkinė ir rekreacinė veikla (Klaipėdos uosto įplaukos rekonstrukcija, Klaipėdos naftos terminalo statyba, Melnragės urbanizuotų teritorijų ir intensyvos rekreacijos veikla ir t.t) bei gamtinių procesų kaita (nešmenų kiekio povandeniniame šlaite mažėjimas, padažnėję ekstremalūs štormai, Baltijos jūros lygio kilimas ir kt.) stipriai veikia nusistovėjusį kranto zonos kraštovaizdį. Kadangi planuojamos teritorijos vakariniame ruože paplūdimių lankytojams didžiausią vizualinį poveikį daro uosto šiaurinis molas, radijo ryšių stotis, buv. laivų gelbėjimo stoties griuvėsiai, kariniai bunkeriai su pabūklų aikštelėmis, šių objektų sutvarkymui parengiami techniniai projektai,

kuriais numatomos konkrečios priemonės estetiniam vaizdo pagerinimui ir funkciniam pritaikymui.

Upelių sutvarkymo ir paviršinių nuotekų tinklų prioritetinių priemonių išskyrimas

Hidrografinis tinklo reguliavimo priemonės:

1. Apsauginių zonų ir reglamentų nustatymas teritorijos hidrografinio tinklo upelių pakrančių ruožams, taip išsaugant šį tinklą.
2. Kompleksinių vandentvarkos, hidrotechninių ir aplinkosaugos priemonių derinimas ir vykdymas visuose hidrografinio tinklo ruožuose, tame tarpe ir upelių baseinų zonose, esančiose už planuojamos teritorijos ribų į rytus nuo Pamario gatvės.
3. Perteklinio sausumos nuotėkio vandenų reguliavimas, taikant natūralių bei dirbtinių vandens trumpalaikio saugojimo rezervuarų modelius bei nuvedimo sistemų optimizavimas, diegiant modernias sausinimo sistemas, suteikiant kraštovaizdžiui naują vertę ir kokybę. Perteklinio sausumos nuotėkio vandenų nuvedimo į jūrą sistemų atkūrimas bei lietaus nuotekų tinklų įrengimas urbanizuotose teritorijose.
4. Kaip viena svarbiausių planuojamos teritorijos hidrografinio tinklo problemų – įvardinti vis didėjantys šlapynių plotai, daugiausiai formuojasi zonose, esančiose šalia apsauginio paplūdimio kopagūbrio rytinės pusės. Šių plotų tikslines tvarkymo priemones sudėtinga įvardinti neatlikus detalių hidrologinių, hidrogeologinių bei hidroižnerinių teritorijos tyrimų, tačiau galimi sprendimo būdai susiję su teritorijos paviršinio arba giluminio sausinimo priemonių bei dirbtinių paviršinių vandens telkinių planavimu.
5. Esamų teritorijos hidrotechninių įrenginių (pirmiausia vandens pralaidų) veikimo užtikrinimas bei probleminių elementų įvardinimas. Esamos situacijos analizėje konstatuota, kad tam tikrų teritorijos hidrotechninių įrenginių hidraulinės charakteristikos bei jų kokybinė būklė yra nepakankamos, siekiant užtikrinti darnų ir subalansuotą hidrografinės sistemos veikimą. Šių elementų problematiką gali išspręsti tikišsamūs hidrologiniai, hidrogeologiniai bei hidroižneriniai teritorijos tyrimai.
6. Modernių perteklinio sausumos nuotėkio vandens tvarkymo sistemų diegimo tikslingumo pagrindimas bei įgyvendinimas. Esamų upelių hidrotechninių sistemų būklės gerinimas bei optimizacija, taikant istoriškai išbandytas bei patvirtintas priemones.

Jūrinių paplūdimių kraštovaizdžio tvarkymo zona. Ji išskiriama visame pajūrio juostos paplūdimio ruože nuo Klaipėdos miesto šiaurinės ribos iki Klaipėdos uosto šiaurinio molo.

Šioje zonoje išsaugant vertingą pajūrio kultūrinio kraštovaizdžio pobūdį gali būti formuojama minimali viešojo rekreacijos infrastruktūra. Plane numatytose vietose statomos/rekonstruojamos stacionarios gelbėjimo stotys, įrengiami mobilūs gelbėjimo postai su būtina infrastruktūra; intensyvaus naudojimo rekreacinių teritorijų ruožuose, ties infrastruktūros koridoriais, rengiant rekreacines schemas ir planus, detalizuojančius šio plano sprendinius, gali būti formuojamos rekreacinės paskirties statinių (nuomos punktai, laikini sporto įrenginiai, laikini statiniai maitinimo paslaugoms teikti) ir kitų įrenginių zonos; įvertinus poveikį aplinkai, taikant priemones būdingų krantų savybių išsaugojimui, gali būti įrengiamos mobilios priepilaukos, vykdomos krantotvarkos priemonės. Ties Melnragės šiauriniu molu siūloma įrengti naują Melnragės žvejų uostelį, o ties Giruliais, Klaipėdos miesto bendrajame plane numatyta Pramogų salos statyba. Atsižvelgiant į inžineriniu-techniniu aspektu sudėtingus įrengimo ypatumus bei specialių tyrimų ir projektavimo procedūrų poreikį vertinimo procese, objektų statybos poreikis ir poveikis detaliau šiuo specialiuoju planu nedetalizuojamas. Analizuojant ekstremalių gamtinių sąlygų įtaką bei šių veiksmų sąlygotus paplūdimio ir apsauginio paplūdimio kopagūbrio parametrų pokyčius, stebimi nuolatiniai neigiami jūrinių paplūdimių kraštovaizdžio pokyčiai (apsauginio paplūdimio kopagūbrio degradacija ir sumažėjimas, paplūdimių pločio sumažėjimas, paplūdimių paviršinio grunto neigiami kiekybiniai ir kokybiniai pokyčiai). Tai ypač pažymėtina apie paskutinį dviejų dešimtmečių laikotarpį, kurio metu ekstremalios gamtinės sąlygos (uraganai, stiprūs štormai, aukšto vandens lygio trukmė) pasikartoja žymiai dažniau, negu ankstesniais laikotarpiais. Išliekant panašioms dinaminėms tendencijoms (vandens lygio kilimui, uraganų ir štormų pasikartojamumo didėjimui), galima numatyti, kad paplūdimių ir apsauginio paplūdimio kopagūbrio esama situacija gali blogėti, o pokyčių tendencijos bus neigiamos. Siekiant sušvelninti šį poveikį planavimo procedūros sprendinių parengimo etape bus numatomos galimos inžinerinių-techninių sprendimų kryptys. Čia svarbu pažymėti, jog, įvertinant pastarųjų metų Lietuvos jūrinės pakrantės tvarkymo patirtį bei įgyvendintas procedūras ir projektus, galima pastebėti, kad dažnai laukiamo efekto nesulaukta arba sulaukta tik dalinai. Iš dalies tai galima paaiškinti gana siauru ir ne visada suveikiančiu kaip prognozuota hidrotechninių ir kitų aplinkotvarkinių priemonių poveikiu bei panašios patirties stoka, tačiau būtina pastebėti ir tai, kad jau pasiūlytos Lietuvos jūrinei pakrantei hidroižinerinės priemonės stokojo teigiamų tarpusavio sąryšių bei tęstinumo ir kompleksiskumo sąlygų išpildymo. Šio specialiojo plano planuojama teritorija patenka į pakrantės hidrotechninių įtvarų (svarbiausi iš jų – Klaipėdos uosto molai) bei jų įtakotų dinaminių procesų, vykstančių tiek sausumos, tiek povandeninėje dalyse, poveikio zoną.

Siekiant sušvelninti vykstančius neigiamus procesus bei atsižvelgiant į pasaulinę panašių procesų valdymo patirtį, siūlomi kranto juostos inžineriniai sprendiniai.

7. ***Ekstensyvios technogenizuotos aplinkos komunikacinių-inžinerinių sklypų kraštovaizdžio tvarkymo zona.*** Šios teritorijos tvarkomos pagal atliekamų funkcijų, technologijų ir reikiamos infrastruktūros kūrimo reikalavimus. Vykdoma veikla derinama su pajūrio juostos specialiojo plano priemonėmis, taikomos neigiamą poveikį kompensuojančios priemonės, prisitaikoma prie pajūrio juostos kraštovaizdžio pobūdžio.

8. ***Technogeninių objektų Girulių – Melnragės pajūrio kraštovaizdyje pasiskirstymas.***

Suintensyvėjusi ūkinė ir rekreacinė veikla (Klaipėdos uosto įplaukos rekonstrukcija bei nuolatinės reikiamų gylių palaikymo procedūros, Klaipėdos naftos terminalo statyba, Melnragės urbanizuotų teritorijų ir intensyvios rekreacijos veikla ir t.t) bei gamtinių procesų kaita (nešmenų kiekio priekrantės povandeniniame šlaite pokyčiai, dėl inžinerinių priemonių taikymo pasikeitusios šių srautų judėjimo kryptys, padažnėję ekstremalūs štormai, Baltijos jūros lygio kilimas ir kt.) stipriai veikia nusistovėjusį kranto zonos kraštovaizdį. Planuojamos teritorijos vakariniame ruože paplūdimių lankytojams didžiausią vizualinį poveikį daro uosto šiaurinis molas su inžinerine infrastruktūra, buv. radijo ryšių stotis, buv. laivų gelbėjimo stoties griuvėsiai, kariniai fortifikaciniai statiniai ir įrenginiai, šių objektų sutvarkymui parengiami techniniai projektai, kuriais numatomos konkrečios priemonės estetiniam vaizdo pagerinimui ir funkciniam pritaikymui.

Apsauginio paplūdimio kopagūbrio ir paplūdimių atstatymo bei palaikymo priemonės:

1. Jūrinių paplūdimių atstatymas ir stabilizavimas, taikant modernias krantotvarkos technologijas bei derinant skirtingus jų metodus bei užtikrinant jų taikymo nenutrūkstamumą. Numatoma, kad krantotvarkos metodai ir priemonės gali būti taikomi apsauginio paplūdimio kopagūbrio, paplūdimio bei jūros priekrantės zonoje.
2. Pajūrio rekreacinės zonos aplinkos kokybės užtikrinimas atliekant nuolatinis, pagrįstus laiko ir gamtinių aplinkos sąlygų tinkamumo kriterijais, tvarkymo darbus, užtikrinant patrauklią bei subalansuotą estetinę aplinką bei derinant aplinkosauginius, inžinerinius bei urbanistinius teritorijos tvarkymo aspektus.
3. Modernių krantotvarkos priemonių diegimas ir optimalus derinimas su krantonaudos bei krantosaugos inžineriniais-techniniais, kraštovaizdžio kokybės bei gyventojų gerbūvio kokybiniais ir kiekybiniais rodikliais, išreikštais per teisinių instrumentų tarpusavio dermę. Optimalių krantotvarkos priemonių taikymas yra užtikrinamas, derinant nuolatinę nepertraukiamą paplūdimio bei apsauginio paplūdimio kopagūbrio priežiūrą su periodiškai

vykdomomis tikslingai naudojamomis bei moksliniais ir praktiniais tyrimais pagrįstomis radikalesnėmis tvarkymo priemonėmis.

4. Apsauginio paplūdimio kopagūbrio bei jo prieigų tvarkymas, prioritetus skiriant natūraliems tvarkymo metodams, taikant gerai laiko patikrintas bei modernias tvirtinimo, bei augalų technologijos priemones.
5. Planuojant uosto įplaukos kanalo gilinimo bei apsauginių molų remonto ir rekonstrukcijos darbus, turi būti įvertinamas šių darbų poveikis Girulių – Melnragės ruožo krantams, įskaitant įtaką jūros, priekrantės, paplūdimių bei apsauginio paplūdimio kopagūbrio zonai.
6. Įvertinti galimą salos įrengimo ties Giruliais poveikį visai galimai poveikio zonoje atsidursiančiai jūros pakrantei šiuo specialiuoju planu sudėtinga dėl kol kas neįvardintų preliminarių salos įrengimo technologinių aspektų, tačiau būtina pabrėžti, kad tokio objekto įrengimas turės neabejotiną vienokį ar kitokį poveikį priekrantės ir kranto zonai.
7. Esamos situacijos analizėje konstatuota, kad problematiškiausias jūrinės pakrantės ir kranto ruožas planuojamoje teritorijoje yra nuo Klaipėdos uosto šiaurinio molo iki Melnragės paplūdimio centrinio pėsčiųjų tako. Šiam ruožui dabar būtinos intensyviausios tvarkymo ir apsaugos priemonės. Šioje situacijoje būtina numatyti ir tai, kad palaipsniui neigiamas ekstremalių hidrometeorologinių reiškinių (stiprių audrų bei štormų) poveikis gali pasireikšti ir teritorijose, esančiose į šiaurę nuo įvardinto problematiškausio ruožo.
8. Konstatuojama, kad esamos situacijos analizėje įvardinta tik jūrinės pakrantės esamą būklę bei pokyčiai iki 2011 m. sausio mėn., o perspektyvinius planavimo ir veiklos scenarijus gali žymiai pakoreguoti mokslininkų prognozuojama klimato kaita. Šios koncepcijos apimtyje tokiuos pokyčius prognozuoti neįmanoma.

Kultūros paveldo objektų apsaugos, tvarkymo ir naudojimo kryptys bei prioritetai

Nuolatinė gamtinės ir kultūrinės aplinkos kaita lemia istorinio palikimo kultūrinių verčių sąlygotumą, kas įtakoja ir apsunkina tiek šių verčių identifikavimą, tiek jų išsaugojimo kryptis. Įvertinus esminius planuojamos teritorijos ir jos gretimųbių istorinės raidos bei esamos būklės aspektus, kaip pagrindas šios teritorijos kultūrinių verčių išsaugojimui numatoma integruotos paveldosaugos kryptis, paremta istorinės praeities, dabarties ir ateities harmoningos darnos principais. Viena svarbiausių šios krypties įgyvendinimo sąlygų, padedanti kultūrinę vertę ar jos požymius turinčių objektų išlikimui dabartyje ir ateityje, yra kultūrinio tapatumo, kaip svarbiausio teorinio paveldo apsaugos kriterijaus, derinimas su praktinėmis galimybėmis, diferencijavimas pagal objektų specifiką, jų verčių pobūdį, fizinę būklę, kontekstinius ryšius su aplinka ir pan.

Įvertinus planuojamos teritorijos ir jos gretimųbių ypatumus, susijusius su kultūrinio palikimo

verčių nustatymo ir išsaugojimo poreikiu, dabarties ir ateities kartoms planuojamoje teritorijoje numatomi saugoti šie pagrindiniai, vienokio ar kitokio pobūdžio bei reikšmingumo kultūrinės vertės požymius turintys objektai: Melnragės k. antrosios senosios kapinės (KVR kodas 26385), nuskendusio laivo vieta (KVR kodas 30313), priešlėktuvinės apsaugos baterijos „Nordmole“ griuvėsiai, buvusi Melnragės kaimo mokykla Vaivos g. 23, laivų gelbėjimo stoties vieta, senasis dviračių takas bei pagrindinio Melnragės kaimo vidaus kelio trasa.

Nurodytas saugotinių objektų sąrašas nėra nekintamas ir galutinis. Nustačius naujus istorinius faktus ar (ir) gavus kitus, kultūrinės vertės požiūriu svarbius duomenis, jis turi būti tikslinamas ir papildomas.

Numatomų saugoti kultūros objektų apsaugos, tvarkymo ir naudojimo reikalavimai turi būti nustatomi kiekvienam objektui individualiai, bei reglamentuojami jų apsaugos dokumentuose ar (ir) tvarkymo darbų sąlygose. Norint pasiekti realius ir, juolab, optimalius rezultatus, šiuos objektus (objektų vietas) būtina detaliai ištirti ir atliktų tyrimų pagrindu parengti tikslius jų teritorijų ar (ir) apsaugos zonų planus bei tvarkybos projektus. Kas liečia neišlikusių, tegu ir itin būdingų pajūrio zonai, istorinių statinių (pvz. laivų gelbėjimo stoties) atstatymo pagrįstumą, siūloma palikti tai nuspręsti ateities kartoms, sudarant tam atitinkamas sąlygas, bei maksimaliai išsaugant mus pasiekusio paveldo fragmentus.

Atsižvelgiant į planuojamos teritorijos, kaip rekreacinės miesto zonos, statusą, kaip viena iš svarbių kultūros paveldo tvarkymo krypčių numatomas jo populiarinimas. Skatinant kultūrinį turizmą siūloma saugomus objektus (Melnragės k. antrosios senosios kapinės (KVR kodas 26385), nuskendusio laivo vieta (KVR kodas 30313), priešlėktuvinės apsaugos baterijos „Nordmole“ griuvėsiai, buvusi Melnragės kaimo mokykla Vaivos g. 23) įtraukti į vietinio turizmo ir edukacinius maršrutus, pagerinti jų pasiekiamumą įrengiant patogias prieigas bei kelių ir takų tinklą, sukurti saugomų objektų informacinę sistemą, prie kiekvieno objekto numatant informacinius standus, bei tokiu būdu skatinant susidomėjimą ir dalyvavimą paveldo išsaugojimo procese. Pavyzdžiui, atkuriant sunykusią buvusio Melnragės kaimo vidaus kelio trasą, numatoma galimybė iš šio kelio atkurti istorinį taką į senąsias kapines, kurias atitinkamai ištyrus ir sutvarkius (įrengus aptvarą, pašalinus menkaverčius krūmus bei medžius, gal būt atstačius koplytėlę ar net įamžinus čia palaidotų senųjų melnragiškių vardus), iš dviračių tako pakelės aikštelės, jos išties galėtų tapti viešos pagarbos verta ir sulaukiančia vieta.

Formuojamos informacinės sistemos priemonėse daromos nuorodos ir į planuojamos teritorijos ribas nepatenkančius, tačiau su ja glaudžiais kontekstiniais ryšiais susietus kultūros paveldo ar (ir) turinčius jo požymių objektus. Prie jau minėtos buvusio Melnragės kaimo vidaus kelio trasos galėtų būti įrengtos rodyklės į valstybės saugomus Kukuliškių (Karklės) baterijos

objektus, o Molo gatvės gale esančioje galinėje autobusų stotelėje – stendas su istorine informacija apie švyturį.

Kaip neatskiriama kultūros paveldo dalį, į minėtą informacinę sistemą siūloma įtraukti ir vertingus gamtos bei kraštovaizdžio objektus, lemiančius kultūrinio kraštovaizdžio savitumą bei užtikrinančius gamtos išteklius.

Atskirai pažymėtinas vienintelis planuojamos teritorijos gretimybėje (Melnragės šiaurinė dalis) esantis istorinis pastatas su priklausiniais - buvusi tarpukariu Melnragės kaimo mokykla. Remiantis pirminiais duomenimis, laikinai šio objekto apsaugai, šiuo specialiuoju planu siūloma nustatyti apsaugos zoną, užtikrinančią objekto vizualinės erdvės nepažeidžiamumą, o taip pat atitinkančią Kopų, Vaivos, Aušros ir Molo gatvių apriboto sklypo ribas. Žemesnio lygmens planavimo metu, surinkus visą reikalingą informaciją, būtina įvertinti šio objekto reikšmingumą ir patikslinus teritorijos ribas, suteikti atitinkamo lygmens teisinės apsaugos statusą. Kaip turinčiam neabejotiną kultūrinę vertę, juolab susijusiam su jaunosios kartos socializacija ir jos gerovės kėlimu, įskaitant ir rekreacinių poreikių tenkinimą, šiam paveldo objektui (jo tvarkymui bei restauravimui) turi būti skiriamas ypatingas dėmesys.

Tvarkymo ir apsaugos požiūriu problemiškesni yra pajūrio kopose esantys objektai. Priešlėktuvinės baterijos „Nordmole“ struktūra ir elementai išsaugomi numatant jūrinio kranto ir kopagūbrio apsaugos priemones. Kol nėra stabilizuotas kopagūbrio slinkimas, bet kokie šio objekto apsaugos ir tvarkymo sprendiniai neturi prasmės, todėl detaliau nenagrinėti.

Kiek kitokios problemos susijusios su jūrinio paveldo objektu - nuskendusio laivo vieta (KVR kodas 30313), kurios saugojimas yra labai sąlyginis dalykas. Atsižvelgiant į sparčius kranto erozijos procesus ir siekiant užkirsti kelią laivo liekanų, kaip mokslinio pažinimo objekto sunaikinimui, prioritetine šio objekto apsaugos kryptimi laikytinas artimiausiu laiku atliktas mokslinis ištyrimas.

Susisiekimo infrastruktūros prioritetiniai tvarkymo veiksmai

Susisiekimo infrastruktūra – tai pagalbinė gyvenimo organizavimo priemonė, kuri užtikrina normalų gyvenviečių ir rekreacinių teritorijų funkcionavimą. Konceptualūs prioritetiniai veiksmai:

1. Teritorijoje išsaugomas esamas kelių ir gatvių tinklas, o nauji keliai formuojami panaudojant esamus gruntiniu takus ir keliukus.
2. Kelio trasos Melnragė – Giruliai (Pamario gatvė) rekonstrukcija:
 - 2.1. Judėjimo juostų išplėtimas iki 2x1,5 juostos.
 - 2.2. Sankirtų rekonstrukcija, įrengiant saugumo saleles ir kt.
 - 2.3. Automobilių parkavimo nišų įrengimas.
3. Kelio trasos Melnragė – Giruliai apšvietimo įrengimas.

4. Eismo dalyvių saugumo užtikrinimas. Saugių ir ekologiškai stabilių privažiavimų prie jūros tarnybiniam autotransportui įrengimas. Individualių susisiekimo priemonių saugaus parkavimo užtikrinimas.
5. Dviejų privažiavimų prie jūros žvejų autotransportui, gelbėjimo tarnyboms ir paplūdimių tvarkymo tarnyboms įrengimas šiaurinėje ir pietinėje planuojamos teritorijos dalyse.
6. Bemotorio transporto (dviračių takų), pėsčiųjų takų, slidinėjimo trasų, jojimo takų teritorinės struktūros sukūrimas.
7. Ties vakarine Pamario gatvės puse rezervuojama teritorinė galimybė perspektyvoje ryšiams su Pamario gatvės koridoriuje planuojama greituminio susisiekimo linija įrengti, saugiam dviratininkų ir pėsčiųjų judėjimui organizuoti.

1.4. Specialiojo plano sąsajos su kitais planais ir programomis

<i>Teritorijų planavimo dokumento pavadinimas</i>	Klaipėdos miesto Rekreacinių teritorijų nuo Švyturio g., Melnragės, Girulių iki Karklės dviračių takų, paviršinių nuotekų, upelių sutvarkymo ir kraštovaizdžio specialusis planas
<i>Ryšys su planuojamai teritorijai galiojančiais teritorijų planavimo dokumentais</i>	Valstybinė aplinkos apsaugos strategija; Nacionalinė darnaus vystymosi strategija; Nacionalinė turizmo plėtros 2007 – 2013 metų programa; LR teritorijos bendrojo plano sprendiniais; Nacionalinių vandens turizmo trasų specialiojo plano sprendiniais; Nacionalinių autoturizmo trasų specialiojo plano sprendiniais; Nacionalinių dviračių trasų specialiojo plano sprendiniais; Nekilnojamojo kultūros paveldo objektų, vietovių teritorijų ir apsaugos zonų planais; Klaipėdos miesto bendrasis planas; LIETUVOS RESPUBLIKOS APLINKOS MINISTRAS ĮSAKYMAS „DĖL MIŠKŲ TVARKYMO SCHEMŲ IR VIDINĖS MIŠKOTVARKOS PROJEKTŲ RENGIMO TAISYKLIŲ PATVIRTINIMO“. 2006 m. rugsėjo 1 d. Nr. D1-406, Vilnius Lietuvos Respublikos miškų įstatymas (Valstybės Žinios, 1994, Nr. 96-1872; Valstybės Žinios, 2001, Nr. 35-1161) LIETUVOS RESPUBLIKOS SVEIKATOS APSAUGOS MINISTRO ĮSAKYMAS „DĖL LIETUVOS HIGIENOS NORMOS HN92:2007 „PAPLŪDIMIAI IR JŲ MAUDYKLŲ VANDENS KOKYBĖ“ PATVIRTINIMO“. 2007 m. gruodžio 21 d. Nr. V-1055, Vilnius
<i>Ryšys su patvirtintais strateginio planavimo dokumentais</i>	Nacionalinė darnaus vystymosi strategija; Nacionalinė turizmo plėtros 2007 – 2013 metų Klaipėdos miesto savivaldybės veiklos strategija 2014-2020.
<i>Planavimo tikslas</i>	Nustatomi kraštovaizdžio kokybinės plėtros prioritetai, jūrinės krantotvarkos prioritetai, smulkių upelių sureguliuavimo priemonės, rekreacinių teritorijų plėtros prioritetai bei teritorijos tvarkymo principai, formuojama viešosios rekreacinės infrastruktūros tinklo struktūra, siekiant racionaliai naudoti, atkurti ir gausinti planuojamos teritorijos rekreacinius išteklius ir tenkinti visuomeninės rekreacijos poreikius, nustatomas rekreacinės teritorijos infrastruktūros plėtros poreikis;

	įvardijami plėtotini paplūdimių lankytojų paslaugų centrai, potencialios rekreacinės infrastruktūros objektų statybos zonos; nustatomi rekreacinės infrastruktūros plėtos prioritetai bei išteklių naudojimo principai; formuojami uždaviniai plėtos kryptims ir rekreacinės teritorijos tvarkymui įgyvendinti bei problemoms spręsti.
--	--

2. Teritorijų, kurios gali būti reikšmingai paveiktos, aplinkos charakteristika

2.1. Geografinė padėtis

Planuojama teritorija – apie 300 ha rekreacinė teritorija nuo Švyturio g., Melnragės, Girulių iki Pajūrio Regioninio parko pietinės ribos, esanti Klaipėdos miesto šiaurinėje dalyje.

Lietuvos žemyninės dalies paplūdimių rekreacinio plano strateginio poveikio aplinkai vertinimas apėmė Klaipėdos miesto, Klaipėdos rajono, Pajūrio regioninio parko ir Palangos kurorto pajūrio juostos paplūdimių ruožus, kurių detalesnės charakteristikos pateikiamos 1 lentelėje.

1 lentelė. Planuojamos teritorijos pajūrio ruožai

Ruožo pavadinimas	Ruožo ilgis, km	Ruožo aprašymas
Melnragės pajūrio ruožas	1,33	Pajūrio ruožas šalia urbanizuotos Klaipėdos miesto teritorijos – Melnragės gyvenvietės, svarbi Klaipėdos miesto Melnragės-Girulių rekreacinės zonos dalis,
Melnragės ir II Melnragės ruožas	1,57	Pajūrio ruožas tarp Melnragės ir II Melnragės gyvenviečių šalia neurbanizuotos Klaipėdos miesto dalies – Girulių miško pietvakarinės dalies, Klaipėdos miesto Melnragės - Girulių rekreacinės zonos dalis
II Melnragės ruožas	0,77	Pajūrio ruožas šalia urbanizuotos Klaipėdos miesto teritorijos – II Melnragės gyvenvietės, Klaipėdos miesto Melnragės - Girulių rekreacinės zonos dalis,
Girulių pajūrio ruožas	1,36	Pajūrio ruožas šalia urbanizuotos Klaipėdos miesto teritorijos – Girulių gyvenvietės bei šiauriau esančios neurbanizuotos teritorijos - Girulių miško dalies, svarbi Klaipėdos miesto Melnragės-Girulių rekreacinės zonos dalis. Šiaurėje ribojasi su saugoma teritorija - Pajūrio regioniniu parku

2.2. Kraštovaizdis

2.2.1. Teritorijos kraštovaizdžio formavimo ir tvarkymo principinės nuostatos

Kraštovaizdžio formavimo ir tvarkymo konceptualios nuostatos orientuotos planuojamos teritorijos rekreacinio atraktyvumo, estetinio vertingumo, rekreacinio talpumo ir ekologinio stabilumo užtikrinimui.

Planuojamoje Girulių – Melnragės ruožo teritorijoje harmoningai derinama gamtos ir kultūros vertybių apsauga bei jų racionalus naudojimas pažintiniams ir rekreaciniams tikslams, bei tausojančiai ūkinei veiklai. Gamtos vertybės, miškai ne saugomi nuo žmonių, o tvarkomi taip, kad teiktų žmonių sveikatai naudą. Teritorijoje išlikusių kultūros paveldo vertybių labai mažai, bet prieškariniu periodu vyravusios rekreacinės urbanistinės struktūros

pagrindu dalies dabartinio teritorijos zonų naudojimo pobūdis esminiai koreguojamas.

Kraštovaizdžio identiteto ir kultūrinio bei gamtinio savitumo stiprinimas neįmanomas neturint aiškios, pagrįstos koncepcijos, kurios svarbiausia nuostata – aplinkos saugojimas naudojant ir sukuriant naujos aukštesnės kokybės kraštovaizdžio vertybes, savalaikis reagavimas į nuolat besikeičiantį pasaulį.

Šioje koncepcijoje nuosekliai pratęsiama Klaipėdos bendrojo plano, šios miesto dalies kraštovaizdžio formavimo principinė nuostata, - siekiama sukurti modernaus ir darnaus jūrinio miesto siluetą, apžvelgiamą iš jūros pusės, toliau formuojant gamtines - urbanistines kalvas kaip žalios kranto juostos linijos akcentus Girulių, II Melnragės ir Melnragės vizualinėje zonoje. **Svarbiausia taškinė regykla iš kurios apžvelgiama planuojamos teritorijos vakarinė pusė yra ant šiaurinio molo galinės aikštelės.**

Išskiriamos ir saugomos šios esminės planuojamos teritorijos juostinių bei arealinių krantovaizdžio tipų morfogenetinės ir geoekologinės charakteristikos:

A. Erdvinė konfigūracija: pajūrio juostinis kraštovaizdis (smėlio arba gargždo paplūdimiai, kopagūbriai, palvė) užima labai siaurą juostą, palyginus su ilgiu.

B. Mozaikiškumas: planuojamos teritorijos kraštovaizdis priekrantės ir kopų ruože yra santykinai homogeniškas, o arealinis – mozaikiškas, želdynuose raiškūs urbanistiniai intarpai.

C. Ekotoniškumas: juostinio kraštovaizdžio tarpiniai geoekotonai Girulių - Melnragės ruože yra 3-4 kartus siauresni negu arealinio.

Pagal erdvinę konfigūraciją ir vyraujančias geoekologinius komponentus, skiriami ir saugomi keturi Girulių – Melnragės pajūrio ruožo juostinio kraštovaizdžio tipai:

Perimetrinis – vandens ir sausumos sąveikos sukurtas, kranto liniją įrėminantis geoekotonas ir priekrantės litodinaminis fragmentas (paplūdimys, apsauginis kopagūbris, periodiškai užliejama palvė);

Barjerinis – priekrantės zoną nuo atviros jūros skiriantis darinys (sėklis);

Rėžinis – pakrantės lygumoje arba priekrantės seklumoje susiformavę lygiagretūs kranto linijai specifiniai juostiniai vietovaizdžiai – pustomi kopagūbriai, drėgnos tarpkopės, atabrado riedulynai ir pan.;

Pleištinis – nuo kranto į jūrą, ar į sausumą siauru pleištu įsiterpęs specifinis geoekotonas – siaura estuarija, pakrantės griova, akumuliacinis kyšulys, gūbrys.

Pajūrio juostinio kraštovaizdžio aplinkotvarkos koncepcija grindžiama specifinio pakrantės kraštovaizdžio tipo samprata. Pakrantės tarpiniai teritoriniai kompleksai – geoekotonai, sudaro specifinę erdvinę sistemą – jūrinio kranto kraštovaizdį, kuris susiformuoja sausumos ir vandens telkinių sąveikos ir žmogaus poveikio zonoje. Skirti kraštovaizdį į atskirą geoekotonų tipą, užimantį

tarpinę padėtį tarp sausumos ir vandens teritorinių kompleksų, leidžia dvi šių kompleksų geoekologinės ypatybės:

A. Jūrinio kranto kraštovaizdis funkciniais ryšiais sieja sausuminę, pereinamąją ir povandeninę kranto zonos dalis bei jos užnugarį;

B. Šiam kraštovaizdžio tipui būdingas ypatingas dinamiškumas, čia susikaupia daug bangų kinetinės energijos, vyksta intensyviausia energijos ir medžiagos pernaša išilgai ir statmenai krantui.

Planuojamo kraštovaizdžio raidą lemia keli veiksniai:

A. Geologinė morfostruktūra ir jos raida, litologinė uolienų sudėtis, fizinės ir cheminės vandens telkinio savybės;

B. Baltijos jūros vidutinio vandens lygio svyravimas;

C. Cikliniai ir necikliniai klimato sąlygų pokyčiai;

D. Medžiagos ir energijos apykaita žemyninio kranto zonoje;

E. Įvairių biomorfotopų pasiskirstymas kranto zonoje ir jų kaita, lemianti įvairių biocenozų susidarymą ir vystymąsi.

Lokaliuos kraštovaizdžio tvarkymo zonos

Kraštovaizdžio tvarkymo zona – apibrėžtos tikslinės paskirties teritorija, turinti nustatytas naudojimo ir apsaugos sąlygas (reglamentą) bei joms adekvačias kraštovaizdžio formavimo ir tvarkymo priemones. **Teritorijos zonavimas** – teritorijos dalijimas kokiu nors tikslu. Bendrojo ar specialiojo teritorijų planavimo dokumentų rengimo procese vykdomas teritorijų prioritetinės paskirties nustatymas vadinamas **funkciniu zonavimu**, o teritoriškai diferencijuotas kraštovaizdžio formavimo, gamtonaudos, infrastruktūros kūrimo bei kitų tvarkymo priemonių nustatymas – **tvarkomuoju (ūkiniu) zonavimu**;

Skirtingų kraštovaizdžio tvarkymo krypčių teritorijų santykis

Siektini formuojamo teritorijos gamtinio ir miestiško kraštovaizdžio struktūros optimalumo (kokybės etalono) rodikliai, - nuoseklus perėjimas iš urbanizuotos erdvės į gamtinę, atsisakant pernelyg ryškaus kontrasto. **Urbanizuoto ir gamtinio kraštovaizdžio santykiui taikomas kurortams ar kurortinėms vietovėms būdingas integralumo principas**. Toliau planuojamos teritorijos gretimybėse ir vietovėse, kur formuojami paplūdimių lankytojų aptarnavimo centrai, vystant urbanistines struktūras siektina, kad:

- pastatai ar kompleksai skęstų želdiniuose, nedominuotų erdvėse savo mase, o galimose architektūrinėse kalvose iškiltų kaip semantiškai raiškūs plastiški vertikaliniai akcentai;
- Girulių ir Melnragės gyvenviečių ribos nebūtų plėtojamoms;
- II Melnragės erdvinė ir planinė struktūra būtų formuojama dalinai plėtojant pagal 1920

metų istorinių vietovės planą;

- dalinė nauja urbanizuoto kraštovaizdžio zonų plėtra būtų planuojama ties Giruliais ir ties II Melnrage;
- suteikiama nauja architektūrinė ir estetinė kokybė technogeniniams objektams esantiems planuojamos teritorijos gretimybėse, bet darantiems stiprų poveikį vizualiniame lauke (gelbėjimo stotims, galimiems jūrinio kranto stabilizavimo įrenginiams, kt.).

Konceptualus sprendinys – pirmuoju etapu esamo rekreacinio miško praturtinimui ir rekreacinių srautų sureguliuojimui užtikrinti planuojamas „Baltijos etninių jūrinių kultūrų (baltų, kuršių, vikingų ir kt.) miško parkas“*, kuris apjungia Melnragę, II Melnragę ir Girulius į vieningą rekreacinį darinį, formuojamą užtikrinant planuojamos teritorijos gamtinių vertybių išsaugojimą, stiprinant kultūrinio kraštovaizdžio identitetą ir pagerinant rekreacijos kokybę. Šiuo metu naudojama chaotiškai, vietomis praktiškai nenaudojama, arba naudojama ekstensyviai, miško paskirties teritorija paverčiama patraukliu ir ekologiškai stabiliu miško parku. „Baltijos etninių jūrinių kultūrų miško parko“ idėjos konkretizavimui pirmoje eilėje parengiamas detalusis planas. Pirmuoju etapu suformuojami miško parko elementai, kurie neprieštarauja miško paskirties žemės reglamentavimui ir kuriuos galima realizuoti miškotvarkos planų kontekste. Ateityje, antrajame etape, pakeitus miško paskirtį į rekreacinę, „Baltijos etninių jūrinių kultūrų miško parkas“ pilnai suformuojamas realizuojant visus detaliojo plano sprendinius.

* *Miško parkai – intensyviai rekreacijai naudojami ne mažesnio kaip 3 hektarų ploto miškai su atitinkama rekreacine įranga bei infrastruktūra (LR Miškų Įstatymas).*

Kraštovaizdžio tvarkymo zonų reglamentavimo ypatumai

Planuojamoje teritorijoje išskirtų kraštovaizdžio tvarkymo zonų ypatumus nusako atitinkami nustatyti zonų tvarkymo reglamentai ir funkciniai bei teritoriniai apribojimai.

Reglamentuojant zonų funkcinį naudojimą nustatytos priemonės, galinčios pagerinti Girulių – Melnragės ruožo rekreacinio kraštovaizdžio ekologinę būklę, gamtos ir kultūros paveldo vertybių išsaugojimą bei atkūrimą.

Planuojamai teritorijai svarbią įtaką darys ir ateityje pietinėje dalyje esančioje ***Klaipėdos uosto zonoje*** (apie 0,9 km.) vykdomos veiklos pobūdis. Tai svarbiausio Lietuvos jūrinio uosto vartai, kurių kraštovaizdžio formavimui naudojamos priemonės reglamentuoja tarptautinės laivybos taisyklės ir Klaipėdos bendrojo plano nuostatos.

Lokalizavimo ypatumai:

1. Teritorija iš pietų pusės ribojama techniniais įrenginiais – įplaukos molais, suformuotais iš akmens ir betono. Pirmajame plane semantiškai raiškiu objektu

pagerinančiu kraštovaizdžio kokybę galėtų būti įrengtas Melnragės žvejų uostelis izoliuotas nuo jūros bangų poveikio molais.

2. Kraštovaizdyje aktyviai veikia įvairaus tipo ir gabaritų laivybos priemonės. Prie šiaurinio molo glaudžiasi žvejų uostelio statiniai ir laivybos priemonės.
3. Pirmajame plane raiškiau veikia senojo Klaipėdos švyturio bokštas. Naftos terminalo talpų vizualinis poveikis mažinamas pagal specialų techninį projektą parengtomis vizualinės apsaugos priemonėmis.
4. Atstumas nuo šios teritorijos iki artimiausio jūrinio pliažo šiaurės link pagal galiojančius paplūdimių higienos reikalavimus gali būti ne arčiau kaip už 500 m. (*LIETUVOS HIGIENOS NORMA HN 92:1999 „PAPLŪDIMIAI IR JŪ MAUDYKLOS“*

5.1.2. Paplūdimiai prie jūros turi būti įrengiami ne mažesniu kaip 500 m atstumu nuo uosto įrengimų, priplaukų, laivų stovėjimo vietos, nutekamųjų ir lietaus vandenių išleistuvų, neturi būti pramoninių atliekų nuleidimo.)

Pagal kraštovaizdžių kokybę reglamentuojančių priemonių tipą planuojama Girulių – Melnragės teritorija skirstoma į tokias kraštovaizdžio tvarkymo zonas:

Melnragės gyvenvietės zona. Šios zonos kraštovaizdžio formavimą reglamentuoja Melnragės detaliojo plano, Klaipėdos bendrojo plano ir Pajūrio juostos įstatymo nuostatos.

Lokalizavimo ypatumai:

1. Vyrauja horizontali, virš jūros iškilusi žalia juosta, natūralūs smėlio paplūdimiai.
2. Virš žalios juostos iškyla atokiau esantys aukštesni 3-4 aukštų pastatai, kai kurių gyvenamųjų pastatų stogų mozaika.
3. Nuo jūros pusės matomas naujai planuojamos gelbėjimo stoties pastato akcentas.

II Melnragės zona. Zonos kraštovaizdžio formavimo politiką reglamentuoja Klaipėdos bendrojo plano ir Pajūrio juostos įstatymo nuostatos.

Lokalizavimo ypatumai:

1. Vyrauja horizontali, virš jūros iškilusi žalia juosta, natūralūs smėlio paplūdimiai.
2. Virš žalios juostos 10-15 m. iškyla architektūrinė kalva, sudaryta iš keleto įsimintinų savo originalia architektūra vertikalių.

Girulių gyvenvietės zona. Šios zonos kraštovaizdžio formavimo politiką reglamentuoja Girulių detaliojo plano, Klaipėdos bendrojo plano ir Pajūrio juostos įstatymo nuostatos.

Lokalizavimo ypatumai:

1. Vyrauja horizontali virš jūros iškilusi žalia juosta, natūralūs smėlio paplūdimiai.

2. Virš žalios juostos 15-25 m. iškyla architektūrinė kalva, sudaryta iš keleto įsimintinų savo originalia architektūra vertikalių.
3. Erdvėje, antrame plane dominuoja rekonstruotas estetiškai patrauklus Girulių retransliacijos bokštas.

Pramogų salos zona. Salos, įsiterpusios tarp Girulių ir II Melnragės architektūrinių kalvų kraštovaizdžio formavimo idėją reglamentuoja Klaipėdos bendrojo plano ir Pajūrio juostos įstatymo nuostatos. Pramogų sala galėtų veikti ir kaip energetinis įrenginys panaudojantis jūros bangų energiją. Ji neturėtų dominuoti kranto juostos želdinių siluete, bet veikti kaip svarbus savitas kraštovaizdžio akcentas. Sala turėtų būti projektuojama kaip svarbi krantosaugos priemonių grandis. Jei salos idėją būtų planuojama realizuoti, privalomai turėtų būti parengta galimybių studija, o po to speciali kraštovaizdžio studija pagal atskirą projektą.

Lokalizavimo ypatumai:

1. Vyrauja horizontali, virš jūros iškilusi žalia juosta, natūralūs smėlio paplūdimiai.
2. Virš vandens iškyla architektūrinė kalva veikianti ne aukščiau, o graškčia, plastiška, ažūrine ir įsimintina forma.

Kraštovaizdžio tvarkymo zonų sistema ir jų reglamentavimo ypatumai.

Planuojamoje teritorijoje kraštovaizdžio tvarkymo zonos nustatytos pagal žemėnaudos pobūdį, funkcinį prioritetą bei naudojimo intensyvumą. Jų bendrąją sistemą sudaro šios tikslinės kraštovaizdžio tvarkymo zonų grupės:

1. Konservacinių ir paminklosauginių teritorijų kraštovaizdžio tvarkymo mikrozonos (kopų parkų fragmentai, vertingos želdinių bendrijos).
2. Rekreacinių teritorijų kraštovaizdžio tvarkymo zonos (paplūdimiai, „Baltijos jūrinių etninių kultūrų miško parko“ zonos).
3. Melnragės ir Girulių miškų teritorijų kraštovaizdžio tvarkymo zonos, skirstomos pagal konservacinį, rekreacinį, ekologinės apsaugos (apsauginį) prioritetą;

Planuojamos teritorijos mozaikiškoje erdvėje šiuo metu nėra raiškiai suformuotų išskirtinų gamtinių kraštovaizdžio elementų, kurie turėtų teritorinės sistemos požymių. Išskiriamos tokios specifinės zonos:

Griežtos apsaugos kraštovaizdžio tvarkymo zona: tokio pobūdžio zona planuojamoje teritorijoje yra visa apsauginio kopagūbrio juosta.

Reguliuojamos apsaugos kraštovaizdžio tvarkymo zona: tokio pobūdžio kraštovaizdžio mikrostruktūrų, kuriose reguliuojamos apsaugos režimas, yra numatoma palvės ruože tarp Melnragės ir Girulių urbanizotų struktūrų ir šiaurinės teritorijos dalyje.

Planuojamos teritorijos gretimybėse esanti gyvenamosios paskirties kraštovaizdžio tvarkymo zonų grupė (pagal naudojimo būdą). Nustatomos tokios kraštovaizdžio tvarkymo zonos:

Gyvenamosios ir visuomeninės paskirties teritorijos. Jose saugomas istoriškai susiformavęs kraštovaizdis, urbanistinių ir architektūrinių elementų vertės požymiai, tradicinės architektūros formos ir masteliai. Išskiriamos kraštovaizdžio tvarkymo zonos:

Intensyvaus (formuojančio) kraštovaizdžio tvarkymo zona. Tai Melnragės, II Melnragės, Girulių gyvenviečių teritorijos, kurių tvarkymo reglamentą formuojančiais prioritetiniais interesais pripažįstami rekreaciniai. Iš esmės tai jau esamos, arba perspektyvinės vasarvietės, kuriose rekreacinės aplinkos kokybės užtikrinimas yra svarbiausias jų kraštovaizdžio formavimo uždavinys. Šiose zonose naujos statybos ir tvarkymo priemonės (daugiausia transformacijos ir renovacijos) turi iš esmės gerinti rekreacijos sąlygas ir aplinkos kokybę, plėtojamas intensyvus rekreacinis naudojimas, sodybos pertvarkomos į vasarnamius, viešbučius, pramogų centrus, aktyvios rekreacijos centrus.

Ekstensyvaus (palaikomojo) kraštovaizdžio tvarkymo zona išskiriama Girulių ekstensyvaus naudojimo ruože, siekiant sudaryti sąlygas rekreacijos paslaugų sektoriaus kūrimuisi, kadangi dabartinė aplinka nėra patraukli rekreacinių paslaugų kūrimui. Šioje zonoje turi būti išlaikomas esamas užstatymo pobūdis, tradicinė architektūrinė aplinka, propaguojama tradicinė gyvensena, kultūrinio kraštovaizdžio tvarkymo tradicijos, vykdomos priemonės (renovacija, statinių perstatymas, naujų statinių statyba), padedančios gerinti rekreacijos sąlygas, gyvenamieji pastatai gali būti pertvarkomi į rekreacinės paskirties objektus.

Sugriežtinto vizualinio reguliavimo kraštovaizdžio tvarkymo zona išskirta planuojamos teritorijos apsauginio kopagūbrio ruože tikslu apsaugoti ją nuo intensyvių paplūdimių lankytojų srautų negatyvaus poveikio. Joje išlaikomas esamas gamtinio silueto pobūdis, nesodinami augalai, galintys užstoti ar trukdantys apžvelgti jūrą ar kranto ruožo ir miško vaizdus. Tačiau didinamas kraštovaizdžio erdvinės struktūros raiškumas, ypač šiuo požiūriu reikšmingose vizualinio poveikio teritorijose, paryškinant esamas ar kraštovaizdžio vertybes, saugomas natūralus gamtinio reljefo raiškumas ir pobūdis.

2.2.2. Kranto morfo-litologinės charakteristikos

Melnragės ruožas. *Paplūdimys:* šiame ruože paplūdimio vidutinis plotis apie 35-40 m, aukštis siekia iki 4,0-5,5 m, o vidutinis nuolydis yra apie 0,100-0,138. Tai patys aukščiausi ir

stačiausi žemyno ruožų paplūdimiai. Pažymėtina, kad pastaraisiais metais dėl suintensyvėjusių kranto ardų procesų, ruožo atkarpoje tarp šiaurinio Klaipėdos uosto molo ir „Nordmole“ baterijos jie vietomis susiaurėjo iki 20 – 30 m pločio. Paplūdimiai suformuoti iš stambiagrūdžio smėlio.

Apsauginis paplūdimio kopagūbris: šio ruožo pietinėje dalyje apsauginis paplūdimio kopagūbris (toliau tekste, APK) buvo ganėtinai platus (vidutinis plotis buvo 63 m), bet labai žemas (santykinis – 1,25 m). Tačiau, per 2012 m. žiemos audras, atkarpoje tarp „Nordmole“ baterijos ir šiaurinio Klaipėdos uosto molo, kopagūbris buvo stipriai nuardytas (nuo 4 iki 13 m). Daugelyje Melnragės rekreacinės zonos vietų kopagūbris degradavęs, vyrauja fitoakumuliaciniai lėkšti kupstai, o tarp jų yra įvairaus didumo pustomo smėlio plotai. Vidurinėje ir šiaurinėje šio ruožo dalyse APK plotis – 92 m, vidutinis aukštis – 4,1 m. Viso ruožo kopagūbris labai paveiktas antropogeninės ir eolinės veiklos. Ties pagrindiniu išėjimu prie jūros kopagūbris nėra vientisas, sudarytas iš atskirų didelių, tankiai išsidėsčiusių, pajūriniu karklu apaugusių fitoakumuliacinių kupstų, tarp kurių yra įvairaus didumo pustomo smėlio plotų. Šios defliacinės formos būdingos kopagūbrio viršūnei ir rytinei šlaito daliai. Kopagūbrio viršūnėje daug įvairių fitoakumuliacinių kupstų ir smėlio aikštelių.

Melnragės – II Melnragės ruožas. *Paplūdimys:* šiame ruože paplūdimiai nėra platūs (plotis siekia 30-40 m), tačiau aukšti (aukštis – 4 m) ir statūs (paplūdimio nuolydis – 0,100-0,133). Paplūdimyje vyrauja stambiagrūdžiai smėliai su vidutingrūdžių frakcijų priemaisomis.

Apsauginis paplūdimio kopagūbris: šiame ruože vidutinis kopagūbrio plotis – 127 m, jis dvigūbris. Vakarinis kopagūbrio šlaitas neaukštas, nestatus, vietomis, iš vakarų pusės, formuojasi 2 m aukščio terasa.

II Melnragės ruožas. *Paplūdimys:* šiame ruože paplūdimio plotis 45 m, jo aukštis apie 3,5 m, nuolydis siekia 0,077. Paplūdimio paviršinėse sąnašose vyrauja vidutingrūdžiai smėliai.

Apsauginis paplūdimio kopagūbris: vidutinis kopagūbrio plotis – 70 m. I-os viršūnės santykinis aukštis – 3–4 m, II-os – 6–7 m. I-oje kopagūbrio viršūnėje formuojasi smėlio aikštelės arba pailgi ir žemi smėlio kaubrai. Antrame gūbryje, kurio plotis – 30–35 m, o aukštis – 6–7 m, vyrauja stambesnės ir didesnės reljefo formos (iki 2 m aukščio apaugia krūmais kupstai). Iš neigiamų formų paplitę lomos, daubos ir dubenys, kuriuose išpūstymai siekia iki 0,5–0,7 m gylio.

Girulių ruožas. *Paplūdimys:* paplūdimio plotis čia vidutiniškai siekia 40-50 m, aukštis – 3,0-4,0 m, o nuolydis – 0,075. Paplūdimį formuoja daugiausiai vidutingrūdžio smėlio dalelės.

Apsauginis paplūdimio kopagūbris: ruožo pietinėje dalyje vakarinis kopagūbrio šlaitas paardytas. Viršūnėje vyrauja dubenys, smėlio aikštelės, daubos. Vidurinėje ruožo dalyje vidutinis kopagūbrio plotis – 40 m (šiaurinėje atkarpos dalyje jis susiaurėja iki 17–20 m). Vakarinis kopagūbrio šlaitas lėkštas, viršūnė kupoliška, iki 6 m santykinio aukščio. Kauburiuotoje viršūnėje

yra daug, per 13–22 m viena nuo kitos nutolusių, smėlio aikštelių. Jas jungia stipriai išminti takai. Smėlio aikštelių daugiausia yra tuoj už keteros, dažnai jos sudaro plynes (vietomis užima iki 30–40 % kopagūbrio paviršiaus). Šiaurinėje susiaurėjusioje kopagūbrio dalyje gausu fitoakumuliacinių kupstų, o tarp jų – nesutvirtintų smėlio aikštelių, kurios siauroje viršūnėje dažnai jungiasi sudarydamos išstisus pustomo smėlio plotus. Čia kopagūbris siauras – 9–15 m. Viršūnėje gausu fitoakumuliacinių kupstų, o tarp jų – nesutvirtintų smėlio aukštelių, kurios dažnai jungiasi sudarydamos išstisus pustomo smėlio laukus. Rytinis šlaitas trumpas ir status, nusileidžiantis į užpelkėjusią lygumą.

2.2.3. Paplūdimio ir kopagūbrio technologinio tinkamumo rekreacijai vertinimas

Jūros kranto morfo-litologinės savybės didžiaja dalimi nuliame kranto ruožų technologinį tinkamumą, o tuo pačių ir patrauklumą rekreacijai. Į technologinį paplūdimių tinkamumą būtina atsižvelgti siekiant subalansuoto rekreacinių zonų vystimo. Technologinio tinkamumo rekreacijai vertinimo rezultatai pateikiami 2 lentelėje (vertinimo metodika aprašyta specialiajame plane).

2 lentelė. Planuojamos teritorijos paplūdimio (balais) ir kopagūbrio technologinio tinkamumo rekreacijai vertinimas.

Rekreacinė zona	Paplūdimio plotis	Paplūdimio nuolydis	Litologinė sudėtis	Kopagūbrio vertinimas
Klaipėdos miesto kranto ruožas				
Melnragė	3	3	4	Dalinai tinkamas
Melnragė – II	3	3	4	Tinkamas
Melnragė				
II Melnragė	4	4	4	Tinkamas
Giruliai	4	4	5	Dalinai tinkamas

2.3. Hidrografinės vietovės sąlygos

Pajūrio juostos žemyninės dalies hidrografinį tinklą formuoja mažieji upeliai. Šioje teritorijoje yra tik dvi upės įtrauktos į valstybinės reikšmės paviršinių vandens telkinių sąrašą – tai Ražės (ilgis - 17,9 km, baseino plotas 63 km²) ir Šventosios upės (ilgis – 68,4 km, iš kurių Lietuvoje – 36,6 km, baseino plotas – 471 km², Lietuvoje – 390,2 km²). Kiti upeliai yra mažesni, kai kurie iš jų sausuoju metų laiku net išdžiūna.

Klaipėdos miesto teritorijoje jūros pakrantė prasideda maždaug nuo aukštumos, kuria eina dabartinis Klaipėdos-Liepojos kelias (Nr. A 13). Nuo čia reljefas žemėja paplūdimių link. Pavasarij arba po ilgesnių liūčių vandenys nuo šios aukštumos teka jūros link. Anksčiau vietos gyventojai miške buvo iškasę daugybę griovių vandens nutekėjimui, kuriais perteklinis vanduo pasiekdavo Baltijos jūrą ir miškas greitai nusausėdavo. Tačiau plečiantis pramoninėms zonoms ir infrastruktūrai ši sistema buvo pažeista, o 1961-1962 m. atliekant Melnragės - Girulių kelio ir geležinkelio linijos

rekonstrukciją ji buvo galutinai suniokota. Anksčiau šiauriau Klaipėdos uosto švyturio tekėjo Ercininko upelis. Pastačius dabartinės Klaipėdos naftos įmonės įrenginius ir pertvarkius teritoriją, jis išnyko, nes buvo kanalizuoatas į lietaus vandens nuotekų tinklus.

Per Melnragės gyvenvietę tekėjo Tinginio upelis. Papūtus suomiui vėjui, upelio vaga per kopas neretai buvo užpustoma smėliu, tad vietos gyventojai nuolat turėdavo atkasti vandenu nutekėjimą į jūrą ir žilvyčių vytelėmis išpinti per kopagūbrį jo krantus. 1961-1962 m. rekonstruojant dabartinę Pamario g. upelis buvo užkastas. Pavasarį ar per liūtis srūvantis vanduo užliedavo vis didesnes Melnragės – Girulių ruožo dalis, tad beveik po dešimtmečio per gatvę buvo atstatyta pralaida. Dabar visi Melnragės paviršiniai nutekamieji vandenys suleidžiami į lietaus nuotekų tinklus, įskaitant ir vandenį nuo P.Lideikio gatvės. Todėl pietinis Girulių miškas palei I Melnragę sausas ir vandenys link jūros nebeteka šiuo kažkada buvusiu Tinginio upeliu.

Be šių upelių, teritorijoje buvo dar 6 upeliai, įtekantys į jūrą. Šių bevardžių upelių ištakos daugiausia prasideda rytinėje geležinkelio pylimo pusėje. Negalėdami pratekėti per pylimą jie suformavo šlapynes. Buvusių pralaidų per geležinkelio pylimą taip pat beveik nebeliko. Nusileidus į vakarinę geležinkelio pylimo pusę, čia tekantiems paviršiniams vandenims pastoja kelią Pamario gatvė. Todėl, kadaise buvęs sausas Melnragės - Girulių miškas tapo šlapyne ir vietomis pradėjo uždurpėti, pradėjo skursti ir džiūti augalija. Po kelių smarkių audrų (1961 ir 1967 metais) buvo išguldytos dar išlikusios pušys, o buvęs sausas miškas priaugo alksnių, juodalksnių, karklų ir kitų menkaverčių rūšių medžių ir krūmų. Miško estetinė kokybė ir rekreacinis patrauklumas dėl to sumažėjo. Prasiveržę per Pamario g. paviršiniai vandenys srūva jūros link ir sustoja prie kopų. Čia susikaupę pavasario vandenys neretai išsilaiko iki vidurvasario, o vietomis net ištisus metus, sudarydami klampynes. Tad nuo pėsčiųjų/dviračių tako link jūros galima praeiti neįklimpus tik sausmečiu.

Į šiaurę nuo Melnragės už maždaug 1300 m nuo Melnragės-Girulių dviračių tako link paplūdimio kopagūbrio prasideda vandeniū užlietas miškas, virstantis šlapyne. Čia per gatvę ir dviračių taką įrengta pralaida, leidžianti bevardžio upelio tėkmei toliau tekėti link kopagūbrio. Upelis nuo užlieto ploto priteka iki kopagūbrio ir čia jo laisvoji tėkmė sustoja. Toliau perteklinis vanduo gali tik filtruotis į gruntą arba kauptis paviršiuje. Pažymėtina, kad paplūdimio kopagūbris anksčiau buvo perkastas, ši perkasa nuolat atnaujinama ir upelis tiesiogiai įtekėdavo į jūros.

Už 1900 m nuo Melnragės į šiaurę per kelią ir taką įrengtos pralaidos, kuriomis rudenį ir dabar teka upelis link paplūdimio kopagūbrio. Šioje vietoje palei kopagūbrį susiformavo apie 300 m ilgio šlapynė. Planuota, kad šis vanduo nutekėtų plačia pralaida per kopas šiaurinėje šios šlapynės pusėje. Ten iškastas griovys ties įlanka ir vieninteliu perkasu per kopagūbrį. Tačiau jūrai audrų

metu griovį užpylė smėliu, todėl vanduo paviršiumi nebeišteka ir sustoja. Šlapynės plotas šioje vietoje vis didėja ir jau siekia 15-20 ha.

Už 50 m į šiaurę nuo aukščiau minimo perkasto kopagūbrio apie 2200 m nuo Melnragės palei pat kopagūbrį į šiaurę eina pilnas stovinčio vandens sureguliuoto upelio (vietiniai jį vadina Tinginiu) pakeistos vagos griovys. Ši vaga kerta pėsčiųjų taką, ties II Melnragės gelbėjimo stotimi. Upelio vaga už automobilių stovėjimo aikštelės pasuka į pietus ir už maždaug 200 m išteka į jūrą.

Į šiaurę nuo Girulių maždaug už 1 km greta žvejų privažiavimo tik 20 m šiauriau link jūros teka du upeliai, kurie greit susijungia į bendrą vagą. Tačiau tėkmę sustabdo prie žiočių pripustytas kauburys. Toliau apie 400 m palei kopagūbrį telkšo vanduo. Šis ruožas išdžiūsta tik itin sausomis vasaromis.

2.4. Augalija

Žolinė augalija. Augalijos bendrųjų egzistenciją pajūryje apsprendžia daug aplinkos veiksnių, iš kurių kaip svarbiausius įvardintume apsauginio paplūdimio kopagūbrio morfologiją, smėlžemio sudėtį ir struktūrą bei vyraujančias regione meteorologines sąlygas. Nuo apsauginio paplūdimio kopagūbrio morfometrinių rodiklių tiesiogiai priklauso kopagūbrio augalijos plėtros erdvė. Pažymėtina, kad augalijos danga turi itin didelę reikšmę kopagūbrio stabilumui.

Apsauginio paplūdimio kopagūbrio papėdėje iš jūros išmestose dumblių liekanose nedidelėmis kolonijomis auga baltijinė stoklė (*Cakile baltica* Jord. ex Pobed.) ir sultingoji jūrasmiltė (*Honckenya peploides* (L.) Ehrh.). Apsauginio paplūdimio kopagūbrio vakarinis šlaitas yra lankytojų, vyraujančių vėjų, o audrų metu ir štorminių bangų ardomas. Čia auga pajūrinė smiltlendrė (*Ammophila arenaria* (L.) Link), smiltyninė rugiaveidė (*Leymus arenarius* (L.) Hochst.), pilkalapis šaukštis (*Petasites spurius* (Retz.) Rchb.) ir kitos augalų rūšys. Šiame pajūrio kopų reljefo elemente auga tik Lietuvos pajūriui būdingi augalai, tai – muilinė guboją (*Gypsophila paniculata* L.), pajūrinis pelėžirnis (*Lathyrus maritimus* (L.) Bigelow).

Ant apsauginio paplūdimio kopagūbrio viršūnės vakarinio krašto auga sausrą ir stiprų vėją, lankytojų srautą ir smėlio užnešimą atlaikantys augalai, tai smiltyninis lendrūnas (*Calamagrostis epigejos* (L.) Roth), smiltyninė rugiaveidė (*Leymus arenarius* (L.) Hochst.), pajūrinė smiltlendrė (*Ammophila arenaria* (L.) Link), o taip pat muilinė guboją (*Gypsophila paniculata* L.), pajūrinis pelėžirnis (*Lathyrus maritimus* (L.) Bigelow). Ant APK viršūnės vidurio ir rytinio krašto auga netoleruojantys smėlio užnešimo augalai: kopinis eraičinas (*Festuca sabulosa* H. Lindb.), baltijinis pūtelis (*Tragopogon heterospermus* Schweigg.), skėtinė vanagė (*Hieracium umbellatum* L.), vienagraižė kudlė (*Pilosella officinarum* F.W.Schultz et Sch. Bip.), pajūrinė našlaitė (*Viola littoralis* Spreng.), baltijinė linažolė (*Linaria loeselli* Schweigg.), smiltyninė viksva (*Carex*

arenaria L.), pajūrinis pelėžirnis (*Lathyrus maritimus* (L.) Bigelow), smiltyninis šepetukas (*Corynephorus canescens* (L.) P. Beauv.).

Apsauginio paplūdimio kopagūbrio rytinio šlaito smėlžemyje humuso kiekis didesnis, vakarų vėjai silpnesni, gana status kopagūbrio šlaitas. Šiame kopagūbrio reljefo elemente auga smėlio užnešimo netoleruojančios augalų rūšys, tai kalninė austėja (*Jasione montana* L.), dirvoninis kietis (*Artemisia campestris* L.), smiltyninė viksva (*Carex arenaria* L.), pajūrinis pelėžirnis (*Lathyrus maritimus* (L.) Bigelow), muilinė guboją (*Gypsophila paniculata* L.), o Kuršių nerijoje ir pajūrinė zunda (*Eryngium maritimum* L.) ir kt.

Užkopės lygumoje arba palvėje auga paprastasis čiobrelis (*Thymus serpyllum* L.), dirvinis dobilas (*Trifolium arvense* L.), smiltyninis šepetukas (*Corynephorus canescens* (L.) P. Beauv.), aitrusis šilokas (*Sedum acre* L.), smiltyninis šlamutis (*Helichrysum arenarium* L. Moench), pajūrinė ramunė (*Matricaria maritima* L. Koch), paprastoji kraujažolė (*Achillea millefolium* L.), šeriuotojibajorė (*Centaurea rhenana* Boreau), varpotoji veronika (*Veronica spicata* L.), pajūrinė širdažolė (*Centaureum littorale* (Turner) Gilmour), smiltyninė kulkšnė (*Astragalus arenarius* L.), smiltyninė sidabražolė (*Potentilla arenaria* Borkh.) ir kt. Tarp žolinių augalų auga kerpių bei samanų rūšys.

Pajūrio miškai: Pietinėje planuojamos teritorijos dalyje kranto ruože nuo molo iki Melnragės II vyrauja jauni ir pusamžiai pušynai. Didelėje teritorijos dalyje yra tik žoline augalija apaugusios pievos. Tai formuoja patrauklią aplinką rekreacijos vystymui šioje teritorijoje. Šiauriau Melnragės II (Melnragės II ir Girulių kranto ruožuose) dėl paviršinio vandens pertekliaus vyrauja mažiau rekreacinės veiklos vystymui patrauklūs juodalksnynai ir beržynai.

2.5. Kultūros paveldas

2.5.1. Kultūros paveldo teritorijos

Kultūros paveldo teritorijų išskirtų pagal veikiančius paveldosaugos LR Įstatymus planuojamoje teritorijoje nėra. Tačiau istoriniai planuojamos teritorijos planai (iki 1940 metų) liudija apie joje buvusį užstatymą, rekreacinius objektus, dviračių taką, parką...

2.5.2. Kultūros paveldo objektai

Nuskendusio laivo vieta: kultūros paveldo objektas, kurio unikalus objekto kodas 30313 (senas kodas A 1888), saugoma moksliniam pažinimui ir viešajai pagarbai. Įrašytas kaip nekilnojamas, pavienis objektas, teritorijos plotas: 8100 m². Objekto vieta: 0,5 km į p. v. nuo Aušros ir Molo g. sankryžos, 0,4 km į š. v. nuo Kopų ir Audros g. sankryžos ir tiek pat į v. nuo Vienybės ir Molo g. sankryžos, Baltijos jūra ir jos pakrantė. (*Duomenys iš Kultūros vertybių registro*). 1994 m. žiemą atplautos liekanos buvo apžiūrėtos ir nufotografuotos, o 2003 m. pavasarį

po audros atplautos liekanos archeologų buvo apmatuotos, nufotografuotos, nupjautas bandinys dendro-chronologiniam datavimui. Istorinių duomenų (laivo vardas, savininkas, kapitonas, įgula, krovins, užduotis, žuvimo data, žuvimo aplinkybės ir pan.) apie laivą nėra, mažai duomenų ir apie laivo techninius duomenis (tipas - medinis korpusas, konstrukcija – ažuoliniai špantai 15-22×28-31,5 cm), nėra tikslai žinomas net laivo dydis (yra buvusi atplauta apie 10 m ilgio dalis). Dendro-chronologiniam datavimui paimtas bandinys datuojamas XVIII a. I dešimtmečiu. (*Duomenys iš KU Baltijos regiono istorijos ir archeologijos instituto Povandeninių tyrimų centro Lietuvos vandenyse nuskendusių ir sudužusių laivų registro*). Laivo liekanos (medinio korpuso špantai ir kilio dalis) yra vandenyje šalia kranto linijos, jos yra užneštos smėliu, tačiau retkarčiais po audrų dalis jų atplaunamos. Šiuo metu nėra nustatyta jokių kitų specialiųjų reikalavimų šio kultūros paveldo objekto apsaugai, o liekanoms išsaugoti nėra numatyta jokių specialių priemonių.

Priešlėktuvinės apsaugos baterijos „Memmel - nord“ liekanos. 1939 m. prijungus Klaipėdos kraštą prie Vokietijos, buvo pradėta stiprinti Klaipėdos uosto ir jos pakrančių gynyba įrengiant priešlėktuvinės gynybos baterijas. Priešlėktuvines baterijas sudarė gelžbetoniniai įtvirtinimai – bunkeriai įgulai, amunicijai ir pabūklams. Šių priešlėktuvinių baterijų buvo pastatytos šešios. Dvi iš jų buvo įrengtos ir planuojamoje teritorijoje: viena buvo įrengta šiauriau Girulių kranto ruože ties Kukuliškių kaimu, o kita Melnragės pajūrio ruože netoli Klaipėdos uosto šiaurinio molo.

Priešlėktuvinės apsaugos baterijos „Nordmole“ griuvėsiai, kurie yra priskirtini objektams turintiems kultūros vertybių požymių. Baterijos „Nordmole“ (arba „Mellneraggen“) griuvėsiai netoli šiaurinio molo užima apie 70×40 m dydžio teritoriją ir yra intensyviai jūros ardomoje kranto zonoje. Neprižiūrimi, darkantys aplinką ir keliantys pavojų neatsargiems lankytojams, griuvėsiai po paskutinių audrų atsidūrė bangų skalaujamoje paplūdimio dalyje ir šiandien jų likimas jau turi būti sprendžiamas ne tiek iš paveldo, kiek iš kranto apsaugos pozicijų.

Kita unikali kranto ruožo statinių grupė yra *laivų gelbėjimo stočių* tinklo liekanos. Planuojamoje teritorijoje yra identifikuotos vieno šios sistemos objekto liekanos. *Melnragės laivų gelbėjimo stoties liekanos.* Melnragės laivų gelbėjimo stotis stovėjo netoli molo, maudyklės teritorijoje. Mūrinis, raudonplytis, vieno aukšto su lėkštu dvišlaičiu stogu gelbėjimo stoties pastatas, šiek tiek matomas istorinėse Melnragės nuotraukose primena detaliai užfiksuotą laivų gelbėjimo stotį, stovėjusią Nidoje. Iki mūsų dienų stotis neišliko. Smėliu užnešti jos griuvėsiai kurį laiką tarnavo kaip kopagūbrio sutvirtinimas, tačiau suintensyvėjus kranto erozijai, yrančio kopagūbrio šlaite atsidengę griuvėsių fragmentai didesnių audrų paplauti ėmė byrėti žemyn. Gali būti, kad paskutinių audrų metu, jūrai pasiglemžus net 4 m kopagūbrio, buvo paplautos paskutinės šių griuvėsių liekanos.

2.6 Saugomos teritorijos

Pajūrio regioninis parkas. Respublikos Vyriausybė, siekdama išsaugoti puikius pajūrio kraštovaizdžius, gamtos bei kultūros paveldo vertybes, biologinę Baltijos jūros įvairovę, kartu sudaryti sąlygas pažintinio turizmo ir poilsavimo plėtrai, 1992 m. įsteigė Pajūrio regioninį parką. Pajūrio regioninis parkas ribojasi su šiaurine planuojamos teritorijos dalimi.

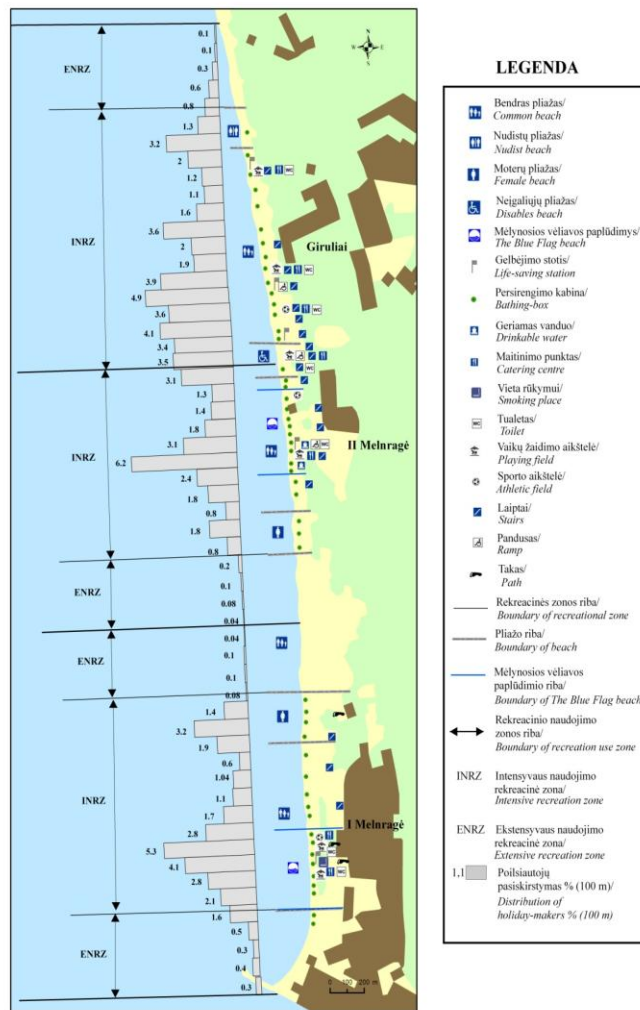
2.7. Rekreacinės paskirties teritorijos.

2.7.1. Teritorijos lankytojų srauto dinamikos laike ypatumai

Metų eigoje. Lankytojų srauto dinamika planuojamoje teritorijoje metų bėgyje tiesiogiai priklauso nuo klimatinų sąlygų. Pajūrio teritorija yra pereinamoje zonoje tarp jūrinio Vakarų Europos ir kontinentinio Rytų Europos-Azijos klimato. Dėl geografinės padėties ir su ja susijusiomis atmosferos cirkuliacijos ypatybėmis Lietuvos pajūris pasižymi šiais platumais santykinai šiltu klimatu. Siauroje pajūrio zonoje betarpiška Baltijos jūros įtaka terminiam režimui jaučiama ištisus metus. Šaltuoju metų laiku pajūryje vidutinė mėnesio oro temperatūra būna 3-3,5° aukštesnė, o šiltuoju laikotarpiu - maždaug iki 2,5-3° žemesnė nei rytiniuose Lietuvos rajonuose. Pajūryje taip pat yra didesnis (0,4-2,3 m/s) vidutinis metinis vėjo greitis, oro drėgnumas, dažnesni rūkai, tačiau pajūryje mažiau kritulių bei daugiau saulėtų dienų. Tai yra pagrindinės klimatinės sąlygos, nulemiančios lankytojų srauto dinamikos Girulių – Melnragės ruože ypatumus metų eigoje.

Ryškus lankytojų kiekio padidėjimas Girulių – Melnragės zonoje pastebimas vasaros sezono metu, kai orai atšyla (nuo gegužės 15-20 d. iki rugsėjo 15-20 d.). Kitais metų laikais žmonės čia gausiai, bet labiau epizodiškai. Lankytojų srauto intensyvumas kinta ir savaitės bėgyje. Savaitgalį Girulių – Melnragės ruožo pajūryje dažnai ilsisi beveik dvigubai daugiau žmonių nei likusiomis savaitės dienomis. Šiuos skirtumus gali įtakoti meteorologinės sąlygos - atvėsus orui ar prasidėjus krituliams paplūdimiai ištuštėja net ir savaitgalį. Taip pat netipiską lankytojų kaitą savaitės eigoje gali nulemti švenčių dienos, kurios prailgina poilsio dienų skaičių.

Lankytojai Girulių – Melnragės pajūrio ruožo paplūdimiuose pasiskirsto labai nevienodai (4 pav.). Įtaką lankytojų srauto pasiskirstymui turi čia esančių gyvenviečių dydis. Nuo to priklauso apsistojimo poilsiui vietų (viešbučių, poilsinių, trumpo poilsio stovyklų ir kt.), automobilių stovėjimo aikštelių, maitinimo įstaigų, pramogų ir pan. skaičius. Todėl didžiausios gyvenvietės – Girulių pliažuose ilsisi daugiausia lankytojų – net 43 % visų besiilsinčiųjų Klaipėdos paplūdimiuose. Mažesnės, Melnragės pliažuose ilsisi 32 %, o mažiausios – II Melnragės – tik 25 % lankytojų. Didžiausias kiekis lankytojų susitelkia bendrajame pliaže, specializuotuose pliažuose jų kiekis ženkliai mažesnis.

2 pav. Lankytojų srautų pasiskirstymas Girulių – Melnragės rekreacinėje zonoje (G.Žilinskas, 2012)

2.7.2. Svarbiausi paplūdimių lankytojų srautų koridoriai

Didžiausią lankytojų apkrovą jūros krantas patiria tose vietose, kurias galima įvardinti kaip „svarbiausi lankytojų srauto koridoriai“. Jais didžioji lankytojų srauto dalis patenka prie jūros, todėl gretimuose jiems paplūdimio ruožuose fiksuojamos didžiausios lankytojų sanaupos. Tolstant nuo jų, lankytojų apkrova mažėja. Svarbiausi veiksniai įtakojantys šių koridorių atsiradimą yra kurorto, vasarvietės ar kitos pajūrio teritorijos planinė struktūra bei susisiekimo infrastruktūra (keliai, takai, automobilių stovėjimo aikštelės ir kt.). Lankytojų gausa šiuose paplūdimio ruožuose skatina ir kitų rekreacinės infrastruktūros elementų formavimąsi: maitinimo įstaigų, sanitarinių – higieninių mazgų ir kitų rekreacinių paslaugų objektų. Lankytojų srautų koridoriai yra susiformavę Melnragėje ir II Melnragėje prie centrinių takų į paplūdimį, Giruliuose ties Stovyklos gatvės tęsiniu.

3 lentelė. Svarbiausius lankytojų srauto koridoriai žemyno krante.

Kranto ruožas	Koridoriaus vieta rekreacinėje zonoje	Išėjimo prie jūros konkreti vieta
Melnragės rekreacinė zona	Piečiausia zonos pusė	Vėtros g. tęsinys link jūros.
	Centrinė zonos dalis	Audros g. tęsinys link jūros
	Šiauriais zonos dalis	Molo gatvės tęsinys link jūros
II Melnragės rekreacinė zona	Centrinė zonos dalis	Antrosios Melnragės g. tęsinys link jūros
	Šiauriais zonos dalis	Takas nuo neįgaliųjų automobilių stovėjimo aikštelės
Girulių rekreacinė zona	Piečiausia zonos dalis	Stovyklos g. tęsinys link jūros
	Centrinė zonos dalis	Takas nuo automobilių stovėjimo aikštelės (šiauriau Girulių)

2.7.3. Rekreacinė erdvė, talpa ir apkrova

Dėl kranto ypatumų, sąlygotų tiek gamtinių, tiek ir antropogeninių veiksnių rekreacinė erdvė atskirose paplūdimio atkarpose yra skirtinga. Planuojamos teritorijos paplūdimių rekreacinę erdvę itakoja litologinės bei morfometrines paplūdimio savybės, todėl, šiauriau molo Melnragės ruože paplūdimio rekreacinė erdvė pastaraisiais metais, dėl atplauto žvirgždo, gargždo atskirose atkarpose sumažėjo apie 30- 70%. Tinkamos rekreacinės erdvės potencialą paplūdimiuose mažina ir įvairių stacionarių (gelbėjimo stotys) bei laikinų (gelbėjimo punktai, prekybinės palapinės, persirengimo kabinos, suoliukai, tualetai, sporto ir vaikų žaidimo aikštelės ir kt.) statiniai ar objektų stygius.

Girulių – Melnragės ruožo paplūdimių rekreacinė talpa

Išskiriami trys talpos skaičiavimo lygiai:

- A. Ekologinė talpa.
- B. Fizinė talpa.
- C. Psichologinė talpa.

Fizinės talpos parametrai atspindi maksimalų lankytojų skaičių telpanti paplūdimyje. Planuojamo pajūrio gamtinio tipo atveju maksimalios fizinės talpos norma laikytini 5 m^2 . Saulei sąlyginai greitai keičiant savo padėtį danguje lankytojai gulasi ne taisyklingomis eilėmis, o išsidėsto netvarkingai, orientuodamiesi tiek į paplūdimio paviršiaus nuolydį, tiek ir į saulę, o dažnai ir į plažo kaimyną, užimdami (vienas lankytojas) maždaug $8-12 \text{ m}^2$ plotą. Reali talpa priklauso nuo saulėtumo, vėjo krypties, oro temperatūros, maudyklės kokybės, vandens banguotumo ir temperatūros, giluminio plažo naudojimo galimybių ir kt. **Psichologinė talpa** nurodo plotą, kuris reikalingas lankytojams, kad galėtų ilsėtis nejausdami diskomforto dėl per daug artimos kitų žmogaus kaimynystės. **Ekologinė talpa** – lankytojų kiekis neiššaukiantis ekologinių sąlygų pablogėjimo. (P.Grecevičius,1982)

Paplūdimių rekreacinė apkrova

Jūrinių paplūdimių apkrova skaičiuojama pagal tokias normas:

Labai didelė – kai 1 lankytoji rekreacinėje zonoje tenka mažiau nei 5 m², (2000 - 2500 žm./ha)

Didelė – kai 1 lankytoji rekreacinėje zonoje tenka nuo 5 m² iki 7,5 m², (1200-1500 žm./ha)

Vidutinė – kai 1 lankytoji rekreacinėje zonoje tenka nuo 7,5 m² iki 10 m², (1000 -1200 žm./ha)

Maža – kai 1 lankytoji rekreacinėje zonoje tenka nuo 10 m² iki 20 m², (500 - 1000 žm./ha)

Labai maža – kai 1 lankytoji rekreacinėje zonoje tenka daugiau nei 20 m², (mažiau nei 500 žm./ha)

Išskyrus maksimalaus lankytojų srauto metu (liepos – rugpjūčio mėn.), kitais metų mėnesiais planuojamos teritorijos plažuose rekreacinė apkrova dažniausiai neviršija ne tik fizinės bet dažnai ir funkcinės ar net ir psichologinės talpos kriterijų.

Žemiau pateikiamas žemyninio kranto paplūdimių rekreacinės apkrovos (maksimalaus lankytojų srauto metu) vertinimas (5 lentelė).

4 lentelė. Girulių - Melnragės paplūdimių rekreacinė apkrova lankytojų piko metu

Kranto ruožas	Atstumas nuo Klaipėdos uosto,* m	Apkrova	Pastabos
Melnragė	0-500	Labai maža	Atkarpa nepatraukli dėl uosto kaimynystės, nėra rekreacinės infrastruktūros Centrinė Melnragės dalis Nėra rekreacinės infrastruktūros
	500-700	Maža	
	700-1100	Vidutinė	
	1100-1900	Maža	
II Melnragė	1900-2300	Labai maža	Nėra rekreacinės infrastruktūros Centrinė II Melnragės dalis
	2300-2600	Labai maža	
	2600-2900	Maža	
	2900-3200	Vidutinė	
Giruliai	3200-3500	Vidutinė	Centrinė Girulių dalis
	3500-3700	Vidutinė	
	3700-4100	Didelė	
	4100-4400	Vidutinė	
	4400-5000	Labai maža	

2.8. Viešosios rekreacinės infrastruktūros būklė

2.8.1. Susisiekimo būklė

Susisiekimo tinklas yra sąlygotas geografinės padėties ir gretimybių. Analizuojama teritorija yra išsidėsčiusi siaura juosta pietų – šiaurės kryptimi, iš vakarų pusės teritoriją riboja Baltijos jūra. Ši ypatybė formuoja ir susisiekimo infrastruktūros tinklo planinę struktūrą, kurią apibūdina išilginio susisiekimo keliai ir takai šiaurės – pietų kryptimi su trumpomis vakarų krypties atšakomis vedančiomis į pajūrio zoną.

Susisiekimo sistemos planinė struktūra yra būdinga tiek automobilių, tiek dviračių, tiek ir pėsčiųjų takų sistemoms. Toliau analizuojant susisiekimo sistemą išskiriamos dvi jos dalys:

1. Motorizuoto susisiekimo gatvės ir keliai;
2. Nemotorizuoto susisiekimo gatvės ir takai;

Motorizuoto susisiekimo gatvių ir kelių struktūra. Susisiekimo tinklą nuo Melnragės ir Karklės kaimo formuoja kelias Klaipėda – Karklė – Dargužiai (kelio Nr, 2217) su šalutinėmis gatvėmis ir keliais. Klaipėdos mieste šis kelias turi miesto gatvės statusą - P. Lydeikio ir Pamario g. Nuo pagrindinio kelio Baltijos jūros link veda gatvių ir kelių atkarpos:

1. *Melnragėje:* nuo Pamario g. jūros link veda pagrindinė Melnragės gatvė Audros gatvė. Nuo kurios veda visos likusios gatvės, kuriomis ir pasiskirsto lankytojų srautai Melnragėje.
2. *II Melnragė:* nuo Pamario g. jūros link veda Antrosios Melnragės gatvė, kurios pabaigoje yra automobilių stovėjimo aikštelė. Šiauriau yra posūkis į II Melnragės esančią automobilių stovėjimo aikštelę;
3. *Giruliuose:* nuo Pamario g. jūros link veda Stovyklos g., kuri kartu atlieka ir automobilių aikštelės funkcijas. Šiauriau esanti Skautų g. šiuo metu yra nenaudojama, nes yra užtvirta vietos gyventojų. Už Girulių į šiaurę yra dar vienas privažiavimas prie jūros, tai kelias link poilsio stovyklos „Žuvėdra“. Privažiavimas yra uždarytas, tačiau vyksta projektavimo darbai paverčiant šią teritoriją privačių namų gyvenamuoju rajonus, o kvartalo planuotojai įsipareigojo šį privažiavimą pritaikyti viešam naudojimui.

Saugaus ir operatyvaus automobilių parkavimo problema yra visame Melnragės – Girulių ruože. Melnragės – Girulių ruože yra 6 automobilių stovėjimo aikštelės, kurios tenkina tik apie 50% visų poreikių automobilių parkavimui:

1. Šiaurinėje teritorijos dalyje, už Girulių gyvenvietės šalia Pamario gatvės (prie buv. vaikų poilsio stovyklos „Žuvėdra“) – apie 50 vietų;
2. Šiaurinėje teritorijos dalyje, už Girulių gyvenvietės abipus Pamario gatvės – 120 vietų;
3. Giruliuose Stovyklos gatvėje – 130 vietų;
4. Tarp Girulių ir II Melnragės esanti automobilių aikštelė – 300 vietų;
5. Melnragėje II - sios Melnragės gatvėje – 250 vietų;
6. Melnragėje Vėtros g. automobilių parkavimo aikštelė (60 vietų);

Taigi viso yra tik 910 vietų automobilių parkavimui. Tuo tarpu poreikis piko apkrovimo metu yra ženklai didesnis. Aikštelės vasaros sezono metu yra „apkrautos“ tolygiai, o esami skirtumai susidaro dėl aikštelių talpos, todėl tikslinga didinti automobilių stovėjimo vietų skaičių.

Labai komplikuoti privažiavimai prie jūros kranto priekrantėms žvejams. Sunkia technika ardoma miško paklotė, išjudinamas viršutinis grunto sluoksnis ir tokiose vietose prasideda digresijos procesai, atsiranda griovos apsauginėje kopoje.

Bemotorio susisiekimo gatvės ir takai. Pajūrio ruože yra suformuota vientisa susisiekimo dviračiais sistema, kurią reikia papildyti keliomis jungtimis. Melnragės - Girulių ruože pėsčiųjų ir dviračių takų tinklą formuoja: išilgai teritorijos (lygiagrečiai Pamario g., šiaurės pietų kryptimi) einantys du takai: vienas - pėsčiųjų takas, nutiestas palei Girulių plentą ir tęsiasi iki Girulių autobuso stotelės prie vaikų sanatorijos "Smiltelė", kitas - dviračių takas Vaivos gatvės tęsinyje, kuris eina lygiagrečiai pirmam takui per 20 m nuo jo iki Stovyklos gatvės Giruliuose. Giruliuose dviračių takų sistema prasideda nuo Palangos g. ir tęsiasi per Kukuliškes link Olando kepurės kraštovaizdžio draustinio šiaurinės dalies ir susikerta su keliu Klaipėda – Karklė – Dargužiai (kelio nr. 2217). Pagrindinė dviračių sistemos susisiekimo problema atskiro dviračių tako stygius, nes dabartinė situacija kelia problemų eismo saugumui (tęsiasi apie 3 km), planuojama kad iki 2014 m. ši problema bus išspręsta, nes numatyta kelio rekonstrukcija.

Nuo automobilių stovėjimo aikštelių ir dviračių takų link jūros veda tankus pėsčiųjų takų tinklas, dauguma jų yra savaiminiai. Ypač tankus tinklas yra šalia gyvenviečių ir automobilių stovėjimo aikštelių. Didelė savaiminių takų kiekio problema yra II Melnragėje, kur ypač matomas lankytojų srauto poveikis apsauginiam paplūdimio kopagūbriui. Šioje vietoje problemą būtina spręsti kompleksiskai įrengiant lentinius takus ir nukreipiant lankytojų srautus. Ši problema aktuali ir Girulių ruožui.

Privažiavimai prie jūros planuojamoje teritorijoje:

1. Išvažiavimas (žvejams) Vėtros g. link šiaurinio Klaipėdos uosto molo dviračių – pėsčiųjų taku. Nuo bendro naudojimo paplūdimių jį skiria statybinio laužo ir senų pastatų liekanų (buv. Laivų gelbėjimo stoties). Pravažiavimas per paplūdimio stygius suardo vientisą paplūdimių priežiūros sistemą, tačiau sudaro sąlygas natūraliam rekreacinių veiklų krante ir priekrantėje atskirumui.

2. Išvažiavimas į paplūdimį ties Melnragės centriniu taku. Jis naudojamas tiek paplūdimio priežiūrai, tiek ir paslaugų paplūdimyje organizavimui. Tačiau šio išvažiavimo negalima naudoti rekreacinių pramogų įvairovės didinimui, nes šioje plažo vietoje visada gausu lankytojų.

3. Išvažiavimas šiauriau Girulių gyvenvietės, jis naudojamas Klaipėdos miesto paplūdimių tvarkymui, juo taip pat naudojasi ir vietos žvejai. Šioje vietoje lankytojų srautas yra mažesnis, todėl išvažiavimą galima naudoti rekreacinių veiklų asortimento didinimui.

2.8.2 Informacinės infrastruktūros būklė

Informacinė infrastruktūra planuojamoje teritorijoje sudaro: nukreipiamųjų ženklų ir rodyklių sistema bei bendrosios ir specializuotos informacijos pateikimo sistema. Šiuo metu nėra sukurta bendra pajūrio informacinė sistema, kiekviena pajūrio savivaldybė ją kuria savaip. Klaipėdos mieste informacija pateikiama prie visų įėjimų į paplūdimį, tai vienodos stilistikos nukreipiamųjų ženklų ir rodyklių sistema. Juose pateikiama informacija apie esamus objektus bei pagrindines poilsavimo sąlygas (oro ir vandens temperatūrą, keliamų vėliavų spalvos reikšmę ir kt.). Nukreipiamųjų ženklų ir rodyklių sistemos išdėstymas, stilistika yra gera, ženklai prižiūrimi, tačiau kyla keblumų dėl ženklų suvokimo (atkreipiam dėmesį, kad tai ne Klaipėdos savivaldybės problema, o bendros ženklinimo sistemos neišpopuliarinimas). Taip pat yra stendų kurie pateikia įvairią specializuotą informaciją, apie projekto rezultatus ir veiklą informuoja: „Lietuvos pajūrio juostos atkūrimas ir išsaugojimas“ projekto specializuoti stendai kurie tolygiai išdėstyti Klaipėdos miesto paplūdimyje (bendra stilistika, koloritas ir dera prie kitų nukreipiamųjų ženklų ir rodyklių sistemos). Informaciją apie įgyvendintas programas pateikia ir Kretingos urėdija, tačiau urėdijos stendas ryškia išsiskiria iš visos informacinės sistemos.

2.8.3. Rekreacijos ir turizmo infrastruktūros būklė

Paplūdimio infrastruktūra susideda iš trijų dalių: pramogų infrastruktūros (sporto, vaikų žaidimo aikštelės ir įrenginiai), paslaugų infrastruktūra (nuomos punktai, prekybos ir maitinimo punktai), saugumo, sanitariniai – higieniniai ir kita infrastruktūra (gelbėjimo stotys, persirengimo kabinos, dušai, geriamo vandens čiaupai, suoliukai, šiukšliadėžės ir kt.).

Pramogų infrastruktūra pliažuose yra formuojama prie centrinių įėjimų. Prie pramogų infrastruktūros galima priskirti tokius įrenginius kaip sporto aikštelės (paplūdimio tinklinio, krepšinio stovų, amerikietiško futbolo vartų ir kt.), vaikų žaidimo aikšteles (sūpynėmis, batutais ir kt.). Šie įrenginiai užima nemažą pliažų dalis ir yra išdėstyti šalia paviljonų, teikiančių maitinimo paslaugas. Šie įrenginiai planuojamoje teritorijoje yra išdėstyti šiauriau Melnragės – sporto ir 2 vaikų žaidimo aikštelės, piečiau II Melnragės yra po vieną sporto ir vaikų žaidimų aikštele, abipus centrinio įėjimo į Girulių pliažą išsidėsčiusios net keturios pramogų aikštelės (3 vaikų žaidimo ir 1 sporto aikštelė). *Paslaugų infrastruktūra* taip pat formuojama šalia pagrindinių (centrinių) įėjimų. Šiaip maitinimo ir kitos paslaugos Melnragėje labiau yra vystomos ne paplūdimiuose, bet pačioje gyvenvietėje. Melnragės paplūdimiuose yra įsikūrusios tik dvi mobilios maitinimo įstaigos, kurias pastatytos abipus pagrindinio įėjimo į pliažą. II Melnragės pajūryje yra pastatytas stacionarus paslaugų centras, o piečiau pagrindinio tako – įrengtas ir sezoninis paviljonas maitinimo paslaugoms teikti. Giruliuose paslaugų infrastruktūra paplūdimyje yra išvystyta geriausiai

Klaipėdos mieste. Vienas paviljonas įrengtas piečiau centrinio Girulių tako į pajūrį, o du šiaurinėje dalyje. Taip pat šiauriau šio tako užkopėje veikia kavinė, o prie pėsčiųjų tako pradžios, Stovyklos gatvės stovėjimo aikštelės vakarinėje dalyje vyksta lauko prekyba ledais, gaiviaisiais gėrimais ir kt. produktais, taip pat čia yra įsikūręs mobilus prekybos „treileris“, kuris teikia ir greito maisto ruošimo paslaugas.

Rekreacinių paslaugų būklė pajūrio ruože nepatenkinama, neatitinka tarptautinių standartų. Paslaugų objektai parenkami nesilaikant sisteminio požiūrio. Laikini maitinimo paviljonai paplūdimiuose įrengiami gan stischiškai, neturint bendro plano. Statinių architektūra indiferentiška, nebūdinga tradicinei Klaipėdos krašto architektūrai.

2.8.4. Saugumo, sanitariniai – higieniniai ir kita infrastruktūra

Viena iš aktualiausių problemų yra tualetų kiekių, išdėstymo ir kokybės problema. Stacionarių tualetų yra įrengta labai mažai, iš kurių dauguma yra statyti dar sovietmečiu ir neatitinka net minimaliausių sanitarinių – higieninių normų, nekalbant jau apie estetinį vaizdą bei kvapus. Formuojant komfortišką poilsio aplinką dar susiduriama su viena problema – dušų stygiumi plažo teritorijoje. Visoje planuojamoje teritorijoje labai trūksta geriamo vandens čiaupų. Išsamesnis infrastruktūros aprašymas pateiktas 7 lentelėje.

5 lentelė. Rekreacinės infrastruktūros objektai žemyninės dalies paplūdimiuose (2011 m.).

Rekreacinės infrastruktūros objektai	Melnragė	II Melnragė	Giruliai
Gelbėjimo stotis	1	1	3
Persirengimo kabinos	18	16	15
Suoliukai	20	17	15
Šiukšliadėžės	26	20	18
Konteineriai	3	1	4
Tualetai	2	2	3
Paplūdimio sporto aikštelė	1	1	1
Vaikų žaidimo aikštelė	2	1	3
Maitinimo punktai	3	2	4
Vandens čiaupai	–	2	–
Vieta rūkymui	1	–	–
Inventoriaus nuoma	–	–	1
Automobilių stovėjimo aikštelė	2	1	3
Informacinis stendas	2	2	2
Laiptai į plažą	4	7	9

Plažų infrastruktūra yra vystoma Klaipėdos paplūdimiuose (Melnragėje, II Melnragėje, Giruliuose, Palangoje ir Šventojoje). Didelė problema – tualetų veiklos sezoniškumas, kadangi lankytojų pastaruoju metu pakankamai gausu ir ne vasaros sezono metu.

2.9 Konfliktiniai arealai ir taškai

Poreikių, interesų teritorijų naudojimui ir iš to kylančių konfliktų nustatymas.

Analizuojama teritorija yra svarbi poilsio zona: Baltijos jūra, paplūdimys ir kopos yra svarbiausi lankytojų traukos objektai, kurie ir formuoja visuomenės poreikius ir visuomeninius bei privačius interesus pajūrio ruožo naudosenai. Galima būtų išskirti šias pagrindines poreikių ir interesų grupes:

- 1.1. Viešųjų rekreacinių erdvių poreikiai;
- 1.2. Rekreacinių galimybių didinimas plėtojant atitinkama infrastruktūrą (susisiekimo, rekreacinė, informacinė, sanitarinė-higieninė ir kt.);
- 1.3. Aplinkosauginiai poreikiai ir interesai;
- 1.4. Komerciniai ir kt. privatūs interesai.

6. lentelė. Analizuojamos teritorijos poreikių ir interesų analizė

Poreikiai ir interesai	Teritorijos	Aprašymas
Viešųjų rekreacinių erdvių poreikiai	Esami paplūdimiai, apsauginio paplūdimio kopagūbris.	Analizuojama teritorija yra rekreacinė teritorija, todėl iškyla su tuo susiję interesai ir poreikiai viešosioms rekreacinės erdvėms, kurioje aplinka būtų formuojama atitinkamai teritorijos statusui, būtų patogi rekreacijai ir pramogoms. Čia galima išskirti dviejų tipų rekreacines erdves: subnatūralios ir gamtinės rekreacinės erdvės. Rekreacinių erdvių tvarkymui būtina: vystyti paplūdimių infrastruktūrą (t.t. ir informacinę), kokybiškai formuoti aplinką, gretimybėse formuoti rekreacinių paslaugų centrus ir riboti su šių paslaugų nesusijusių paslaugų plėtrą.
Rekreacinių galimybių didinimas plėtojant atitinkamą infrastruktūrą	Melnragės – Girulių, Palangos ir Šventosios paplūdimiai, transporto ir rekreacinių srautų koridoriai;	Kiekvienos rekreacinės teritorijos pagrindiniai struktūros elementai yra: susisiekimo, rekreacinė, krantosauginė, informacinė, sanitarinė-higieninė ir kt. infrastruktūra. Tinkamai išvystyta infrastruktūra leidžia optimaliai paskirstyti lankytojų srautus bei išnaudoti teritorijos rekreacinį potencialą. Teritoriją galime suskirstyti į rekreacijos (paplūdimių) ir susisiekimo infrastruktūros formavimo zonas. Paplūdimio zonoje reikalinga vystyti paplūdimių (t.t. ir informacinę) infrastruktūrą, formuoti aplinką, gretimybėse formuoti rekreacinių paslaugų centrus ir riboti su šių paslaugų nesusijusių paslaugų plėtrą. Susisiekimo infrastruktūros formavimo zonoje būtina numatyti teritorijas trumpalaikės rekreacijos aikštelių vystymui.
Aplinkosauginiai poreikiai ir interesai.	Apsauginio paplūdimio kopagūbrio rytiniame šlaite ir palvėje esantys miškai ir kt. gamtinė aplinka.	Aplinkosauginius poreikius apibrėžia planuojamos teritorijos statusas, gamtinės aplinkos kokybė planuojamoje teritorijoje bei jos gretimybėse. Gamtinės aplinkos kokybė yra vertinama pagal gamtinių elementų dominavimą ir jų būklę. Analizuojamoje teritorijoje galime išskirti ribojimus susijusius su teritorijos urbanizacija, infrastruktūros plėtra, rekreacinių srautų (rekreacinės apkrovos ir digresijos mažinimas) reguliavimu.
Komerciniai ir kt. privatūs interesai	Melnragės – II Melnragės,	Lankytojams patrauklios teritorijos susiduria su paslaugų lankytojams plėtros (maitinimo, prekybos, rekreacinių paslaugų)

	Girulių paplūdimiai.	poreikiais bei teritorijos urbanizacijos interesais (žaliųjų plotų pavertimas gyvenamaisiais ir kt.) Reikalingos teritorijos statinių (tiek laikinų, tiek ir stacionarių) ir pastatų statybai.
--	----------------------	--

Dažnai susiduriama su situacija kai teritorijoje susiduria keli interesai, jie ir sukuria konfliktus. Šie konfliktai susiję su atskirų interesų (rekreacinių, komercinių, privačių ir aplinkosauginių) nesuderinamumu, netinkama teritorijos priežiūra, savavališkų priėjimų bei privažiavimų prie jūros apribojimas, prasta rekreacinės aplinkos kokybė ir kt.

Teritorijos konfliktinių arealų ir taškų identifikavimas ir išskyrimas

Išanalizavus teritorijos poreikius naudojimui bei šioje teritorijoje esančius interesus galima išskirti šiuos konfliktų tipus:

1. Veiklų konkrečiose teritorijose nesuderinamumas bei dabartinio teritorijų naudojimo neatitikimas poreikiams (teritorijos plėtos trukdžiai; negatyvūs gamtiniai procesai - kranto arda; kopagūbrio degradacija; užpelkėjimas; rekreacijai nepatraukli sumedėjusi augalija; aplinkosauginiai interesai);
2. Teritorijų naudojimo įtaka gamtiniams procesams (rekreacinė digresija, nepakankamai išvystyta infrastruktūra ir lankytojų srautų reguliavimas; didelė rekreacinė apkrova; prasta sanitarinė – higieninė būklė (šiukšlinimas);
3. Gretimų teritorijų plėtra ir kiti trukdžiai ;
4. Negatyvūs natūralūs gamtiniai procesai (užpelkėjimas, kranto arda, kopagūbrio degradacija);

7 lentelė. Analizuojamos teritorijos konfliktinių taškų ir arealų vertinimas

Konfliktiniai taškai ir arealai	Konflikto pobūdis ir aprašymas
Apsauginis paplūdimio kopagūbris (APK)	<ul style="list-style-type: none"> • krantoardos procesai Klaipėdos uosto įtakoje; • natūralūs krantoardos procesai; • rekreacinė digresija; • infrastruktūros plėtra;
Aktyvios rekreacijos zonos: 1. paplūdimys nuo šiaurinio molo iki baterijos „Nordmole“; 2. tarp Melnragės ir II Melnragės teritorijų; 3. paplūdimys nuo šiaurinio molo iki Melnragės gyvenvietės šiaurinės dalies; 4. nedideli ruožai tarp II Melnragės ir gelbėjimo stoties ir ties Girulių centriniu taku (Stovyklos g.);	<ul style="list-style-type: none"> • Klaipėdos uosto molų poveikis; • gretimų teritorijų plėtra ir kiti trukdžiai; • rekreacinė digresija; • nepakankamai išvystyta infrastruktūra ir lankytojų srautų reguliavimas; • didelė rekreacinė apkrova; • prasta sanitarinė – higieninė būklė (šiukšlinimas); • priekrantės žvejų interesai nesuderinti su realiomis privažiavimų prie jūros kranto galimybėmis • funkciniai konfliktai

Konfliktiniai taškai ir arealai	Konflikto pobūdis ir aprašymas
	<ul style="list-style-type: none"> • paplūdimių lankytojų aptarnavimo problemos; • tualetų stygius
Melnragės pajūrio ruožas ties Klaipėdos uosto įplaukos šiauriniu molu	<ul style="list-style-type: none"> • priekrantės žvejų interesai nesuderinti su realiomis privažiavimų prie jūros kranto galimybėmis
Teritorijos su rekreacinei veiklos plėtrai nepalankia aplinka: 1. užpelkėjusios teritorijos užkopėje tarp Girulių ir Kukuliškių; 2. juodalksnynai tarp Girulių ir Melnragės II; 3. užpelkėjusios vietos piečiau Melnragės II; 4. nedidelė užpelkėjusi teritorija tarp Melnragės ir Melnragės II; 5. teritorija tarp užkopės ir dviračių tako	<ul style="list-style-type: none"> • negatyvūs gamtiniai procesai - užpelkėjimas; • rekreacijai nepatraukli sumedėjusi augalija; • dabartinio teritorijų naudojimo neatitikimas poreikiams; • aplinkosauginiai interesai;
Gretimų teritorijų plėtra ir kiti trukdžiai: Klaipėdos jūrų uosto plėtra (pietinėje analizuojamos teritorijos dalyje); Gyvenamųjų kvartalų plėtra (už Girulių); Naujo gyvenamojo kvartalo planavimas (buv. Žuvėdros stovyklos teritorijoje);	<ul style="list-style-type: none"> • gretimų teritorijų plėtra ir kiti trukdžiai; • dabartinio teritorijų naudojimo neatitikimas poreikiams;

Rekreacinės paskirties teritorijos. Jose išskiriamos kraštovaizdžio tvarkymo zonos:

Intensyvaus (formuojančio) kraštovaizdžio tvarkymo zona. Tai teritorija, esanti piečiau Melnragės iki šiaurinio molo, o teritorijos intarpai ties Melnragės, Girulių, II Melnragės gyvenvietėmis, kurių tvarkymo reglamentą formuojančiais prioritetiniais interesais pripažįstami rekreaciniai. Iš esmės tai jau esamos, arba perspektyvinės rekreacinių paslaugų zonos, kuriose rekreacinės aplinkos kokybės užtikrinimas yra svarbiausias jų kraštovaizdžio formavimo uždavinys. Jose naujos inžinerinės infrastruktūros įrengimo ir aplinkos tvarkymo priemonės (daugiausia transformacijos ir renovacijos) turi iš esmės gerinti rekreacijos sąlygas ir aplinkos kokybę, plėtojamas intensyvus rekreacinis naudojimas. Buvusių tarpukariu parkų istoriniu pagrindu formuojamo „Baltijos jūrinių etninių kultūrų miško parko“ septynios dalys (JPr1- pajūrio žvejų kultūros sektorius, JPr2 – pramogavimo gamtoje sektorius, JPr3- vaikų žaidimų sektorius, JPr4 – tradicinių liaudies lauko žaidimų sektorius, JPr5 – meninės kūrybos jūrine tematika sektorius, JPr6 – baltų ir kuršių jūrinių tradicijų sektorius, JPr7 – sportinių lauko žaidimų sektorius). Miško parko formavimas vykdomas parengus miško parko detalų planą bei visų sektorių techninius projektus. Bendra miško parko formavimo koncepcija parengiama organizuojant atvirą respublikinį kraštovaizdžio architektūros idėjų konkursą.

Ekstensyvaus (palaikomojo) kraštovaizdžio tvarkymo zona. Ši zona išskiriama ruože tarp Melnragės ir Girulių kopų parkų teritorijos, siekiant sudaryti sąlygas rekreacijos paslaugų sektoriaus

kūrimuisi, kadangi jau dabar formuojama aplinka nėra patraukli turizmo paslaugų kūrimui. Šioje zonoje išlaikomos esamos gamtinio ir kultūrinio kraštovaizdžio tvarkymo tradicijos, vykdomos priemonės: žemapelkių sukultūrinimas, įrengiant pavasarinius (lietaus) tvenkinius, padedančios gerinti rekreacijos ir sanitarines sąlygas.

Jūrinių paplūdimių kraštovaizdžio tvarkymo zona. Ji išskiriama visame pajūrio juostos paplūdimio ruože nuo Klaipėdos miesto šiaurinės ribos iki Klaipėdos uosto šiaurinio molo. Šioje zonoje išsaugant natūralaus pajūrio kraštovaizdžio pobūdį gali būti formuojama minimali viešojo rekreacijos infrastruktūra. Plane numatytose vietose statomos, rekonstruojamos stacionarios gelbėjimo stotys, įrengiami mobilūs gelbėjimo postai su būtina infrastruktūra; intensyvaus naudojimo rekreacinių teritorijų ruožuose, ties infrastruktūros koridoriais, rengiant rekreacines schemas ir planus, detalizuojančius šio plano sprendinius, gali būti formuojamos rekreacinės paskirties statinių (nuomos punktai, laikini sporto įrenginiai, laikini statiniai maitinimo paslaugoms teikti) ir kitų įrenginių zonos; įvertinus poveikį aplinkai, taikant priemones būdingų krantų savybių išsaugojimui, gali būti įrengiamos mobilios prielaukos, vykdomos krantotvarkos priemonės. Ties Melnragės šiauriniu molu siūloma galimo naujo Melnragės žvejų uostelio (t.t. ir jūrinio jachtų uosto) ir ties Giruliais Klaipėdos bendrajame plane numatytos Pramogų salos statyba. *Šių objektų statybos poreikis ir poveikis detaliau šiuo specialiuoju planu nedetalizuojamas.*

Ekstensyvios technogenizuotos aplinkos komunikacinių-inžinerinių sklypų kraštovaizdžio tvarkymo zona. Šios teritorijos tvarkomos pagal atliekamų funkcijų, technologijų ir reikiamos infrastruktūros kūrimo reikalavimus. Vykdoma veikla derinama su pajūrio juostos specialiojo plano priemonėmis, taikomos neigiamą poveikį kompensuojančios priemonės, prisitaikoma prie pajūrio juostos kraštovaizdžio pobūdžio.

Technogeninių objektų Girulių – Melnragės pajūrio kraštovaizdyje pasiskirstymas. Suintensyvėjusi ūkinė ir rekreacinė veikla (Klaipėdos uosto įplaukos rekonstrukcija, Klaipėdos naftos terminalo statyba, Melnragės urbanizuotų teritorijų ir intensyvios rekreacijos veikla ir t.t) bei gamtinių procesų kaita (nešmenų kiekio povandeniniame šlaite mažėjimas, padažnėję ekstremalūs štormai, Baltijos jūros lygio kilimas ir kt.) stipriai veikia nusistovėjusią kranto zonos kraštovaizdį. Kadangi planuojamos teritorijos vakariniame ruože paplūdimių lankytojams didžiausią vizualinį poveikį daro uosto šiaurinis molas, radijo ryšių stotis, buv. laivų gelbėjimo stoties griuvėsiai, kariniai bunkeriai su pabūklų aikštelėmis, šių objektų sutvarkymui parengiami techniniai projektai, kuriais numatomos konkrečios priemonės estetiniam vaizdo pagerinimui ir funkciniam pritaikymui.

Konfliktiniai arealai ir taškai. Planuojamos teritorijos konfliktinių taškų ir arealų vertinimas.

Konfliktiniai taškai ir arealai	Konflikto pobūdis ir aprašymas
Apsauginis paplūdimio kopagūbris (APK)	<ul style="list-style-type: none"> • natūralūs krantoardos procesai; • rekreacinė digresija; • infrastruktūros plėtra;
Aktyvios rekreacijos zonos: 5. paplūdimys nuo šiaurinio molo iki baterijos „Nordmole“; 6. tarp Melnragės ir II Melnragės teritorijų; 7. paplūdimys nuo šiaurinio molo iki Melnragės gyvenvietės šiaurinės dalies; 8. nedideli ruožai tarp II Melnragės ir gelbėjimo stoties ir ties Girulių centriniu taku (Stovyklos g.);	<ul style="list-style-type: none"> • Klaipėdos uosto molų poveikis; • rekreacinė digresija; • nepakankamai išvystyta infrastruktūra ir lankytojų srautų reguliavimas; • didelė rekreacinė apkrova; • prasta sanitarinė – higieninė būklė (šiukšlinimas);
Melnragės pajūrio ruožas ties Klaipėdos uosto įplaukos šiauriniu molu	<ul style="list-style-type: none"> • priekrantės žvejų interesai nesuderinti su realiomis privažiavimų prie jūros kranto galimybėmis
Teritorijos su rekreacinei veiklos plėtrai nepalankia aplinka: 6. užpelkėjusios teritorijos užkopėje tarp Girulių ir Kukuliškių; 7. juodalksnynai tarp Girulių ir Melnragės II; 8. užpelkėjusios vietos piečiau Melnragės II; 9. nedidelė užpelkėjusi teritorija tarp Melnragės ir Melnragės II; 10.teritorija tarp užkopės ir dviračių tako	<ul style="list-style-type: none"> • negatyvūs gamtiniai procesai - užpelkėjimas; • rekreacijai nepatraukli sumedėjusi augalija; • dabartinio teritorijų naudojimo neatitikimas poreikiams; • aplinkosauginiai interesai;
Gretimų teritorijų plėtra ir kiti trukdžiai: Klaipėdos jūrų uosto plėtra (pietinėje analizuojamos teritorijos dalyje); Gyvenamųjų kvartalų plėtra (už Girulių); Naujo gyvenamojo kvartalo planavimas (buv. Žuvėdros stovyklos teritorijoje);	<ul style="list-style-type: none"> • gretimų teritorijų plėtra ir kiti trukdžiai; • dabartinio teritorijų naudojimo neatitikimas poreikiams;
Gretimų teritorijų plėtra: Žvejų uostelio įrengimas (Rikinės arba Cypos upelių žiotyse); Naujo gyvenamojo kvartalo planavimas (buv. Žuvėdros stovyklos teritorijoje);	<ul style="list-style-type: none"> • gretimų teritorijų plėtra ir kiti trukdžiai; • dabartinio teritorijų naudojimo neatitikimas poreikiams;

3.Plano sprendinių strateginis pasekmių aplinkai vertinimas. *Plano įgyvendinimo pasekmių aplinkai reikšmingumas.*

Plano sprendinių strateginis pasekmių aplinkai vertinimas

Įtakojamų aplinkos tipas	pasekmės pobūdis	Pagrindimas
Gamtinė aplinka	Tiesioginės ilgalaikės teigiamos pasekmės	Igyvendintos plane numatytos priemonės leis tolygiau pasiskirstyti rekreacinės apkrovos intensyvumui žemyninės dalies jūros krante, o tuo pačiu ir mažins

		grėsmes gamtinei aplinkai.
Biologinė įvairovė	Tiesioginės ilgalaikės teigiamos pasekmės	Igyvendintos plane numatytos priemonės leis tolygiau pasiskirstyti rekreacinės apkrovos intensyvumui žemyninės dalies jūros krante, o tuo pačiu ir mažins grėsmes jūros kranto bei priekrantės biologinei įvairovei.
Visuomenė ir jos sveikata	Tiesioginės ir netiesioginės nuolatinės teigiamos pasekmės	Igyvendintos plane numatytos priemonės visuomenei leis geriau patenkinti savo rekreacinius poreikius ir pomėgius. Pilnavertiškas poilsis teigiamai atsiliepia ir į fizinę bei psichologinę poilsiautojų sveikatos būklę.
Gyvūnija	Netiesioginės ilgalaikės teigiamos pasekmės	Igyvendintos plane numatytos priemonės sudarys palankesnes sąlygas gyvūnijos tarpumui bei apsaugai.
Augalija	Tiesioginės ir netiesioginės ilgalaikės teigiamos pasekmės	Igyvendintos plane numatytos priemonės sudarys palankesnes sąlygas augalijos tarpumui bei apsaugai.
Dirvožemis (paplūdimyje jo nėra, o kopagūbryje ir užkopėję tik jo užuomazgos)	Netiesioginės ilgalaikės teigiamos pasekmės	Igyvendintos plane numatytos priemonės sudarys palankesnes sąlygas augalijai, o tai savo ruožtu, skatins smėlžemio formavimąsi kopagūbryje ir užkopėje.
Vanduo	–	Igyvendintos plane numatytos priemonės vandeniui įtakos neturės.
Oras	–	Igyvendintos plane numatytos priemonės orui įtakos neturės.
Kultūros paveldas	Tiesioginės ir netiesioginės ilgalaikės teigiamos pasekmės	Igyvendintos plane numatytos priemonės sudarys palankesnes sąlygas ne tik kultūros paveldo platesniam pažinimui, bet ir jo apsaugai.
Kraštovaizdis	Tiesioginės ilgalaikės teigiamos pasekmės	Igyvendintos plane numatytos priemonės leis tolygiau pasiskirstyti rekreacinės apkrovos intensyvumui žemyninės dalies jūros krante, o tuo pačiu ir mažins grėsmes jūros kranto kraštovaizdžiui.
Saugomos teritorijos	Didžiąjai saugomų teritorijų daliai jokių pasekmių nebus, o rekreacinio prioriteto atkarpose tikėtinos netiesioginės ilgalaikės teigiamos pasekmės.	Kadangi saugomose teritorijose numatomi pokyčiai tik rekreacinio prioriteto paplūdimių atkarpose, tai likusiai saugomų teritorijų daliai planavimo sprendiniai įtakos neturės. Rekreacinio prioriteto atkarpose sukurta infrastruktūra tik pagerins kraštovaizdžio apsaugą.
Rekreacija ir turizmas	Tiesioginės ir netiesioginės ilgalaikės teigiamos pasekmės	Igyvendintos plane numatytos priemonės ženkliai pagerins žemyninės dalies paplūdimių rekreacinę aplinką (susisiekimo, informacinės, rekreacinės ir kt. infrastruktūros plėtra, esančių specializuotų pliažų optimizacija bei naujų įkūrimas, privažiavimo sąlygų prie jūros pagerinimas ir kt), todėl žemyninio kranto

		papildiniai taps dar patrauklesni tiek poilsiautojams bei turistams, tiek ir vietiniams gyventojams.
--	--	--

Plano įgyvendinimo pasekmių aplinkai reikšmingumas

<i>Galimo sprendinių poveikio vertinimas</i>	Bendras Girulių – Melnragės ruožo rekreacinių teritorijų vystymo sprendinių poveikis yra teigiamas. Specialiojo plano sprendinių įgyvendinimo ilgalaikis poveikis teritorijos vystymo darnai, ekonominei aplinkai, socialinei aplinkai, gamtinei aplinkai ir kraštovaizdžiui bus teigiamas. Trumpalaikis poveikis irgi bus teigiamas, tačiau realizacijos eigoje gali atsirasti trumpalaikio neigiamo poveikio momentai.	
<i>Vertinimo aspektai</i>	<i>Teigiamas poveikis</i>	<i>Neigiamas poveikis</i>
<i>Sprendinio poveikis</i>		
<i>Teritorijos vystymo darnai</i>	Rekreacijos sprendinių realizavimas skatins teritorijos zonų rekreacinio naudojimo vystymą, padės rekreacijos politiką geriau integruoti į bendrą Klaipėdos miesto strateginės veiklos programą, išsaugoti ir plėtoti teritorijos savitumą, vystyti rekreacinę infrastruktūrą, išsaugant kraštovaizdžio savitumą bei palyginti gausius rekreacinius išteklius.	Galimas trumpalaikis neigiamas efektas dėl vertingų rekreacijos objektų nepakankamo panaudojimo ir netinkamo ar nesavalaikio pritaikymo pliažų ir miško teritorijos lankytojų reikmėms.
<i>Ekonominei aplinkai</i>	Girulių – Melnragės pajurio ruožo rekreacinės teritorijos vystymas padės geriau išnaudoti vietovės ekonominės aplinkos potencialą ir optimizuos investicijų paskirstymą, didins Klaipėdos miesto šiaurinės dalies konkurencingumą bei pagerins investicijų į rekreacijos verslą sąlygas, sąlygos ilgalaikės darnios plėtros užtikrinimą, sustiprins rekreacijos ir turizmo sektoriaus išvystymą, dviračių turizmo trasų efektyvesnį formavimą.	Neigiamo poveikio ekonominei aplinkai nenumatoma.
<i>Socialinei aplinkai</i>	Rekreacijos, krantosaugos ir paviršinių vandens išteklių sureguliuavimo sprendinių įgyvendinimas padės teritorijos socialinės aplinkos plėtrai – didins vietinių gyventojų užimtumą ir pajamas, skatins naujų rekreacijos ir turizmo produktų paieškas bei plėtotę.	Neigiamo poveikio socialinei aplinkai nenumatoma.
<i>Kultūrinei aplinkai</i>	Teritorijoje esamų ir potencialių kultūros paveldo vertybių renovacija ir pritaikymas turizmui pagerins vietovės kultūrinį identitetą.	Neigiamo poveikio kultūrinei aplinkai nenumatoma.

	rekreacinį patrauklumą.	
Gamtinei aplinkai ir kraštovaizdžiui	Tinkamas reglamentavimas ir rekreacinės veiklos organizavimas leis išsaugoti kraštovaizdžio struktūrą, estetiškes savybes bei gamtinių ir kultūrinių vertybių kompleksus, rekreacijos ir turizmo vystymą numatytose zonose, išlaikyti optimalią pusiausvyrą gamtosauginiui ir kraštovaizdžio struktūros požiūriu.	„Baltijos jūrinių kultūrų“ miško parko zonų formavimas gali daryti nežymų neigiamą poveikį.

Teritorijų, kurios gali būti reikšmingai paveiktos, aprašymas

Galimos reikšmingos tiesioginės, netiesioginės, kaupiamosios, sąveikaujančios (sinergetinės), trumpalaikės, vidutinės trukmės, ilgalaikės, nuolatinės, laikinos, teigiamos ir neigiamos Girulių – Melnragės pajūrio ruožo teritorijos specialiojo plano koncepcijos pasekmės aplinkai, taip pat biologinei įvairovei, visuomenei ir jos sveikatai, gyvūnijai, augalijai, dirvožemiui, vandeniui, orui, klimatui, materialiajam turtui, kultūros paveldui (įskaitant architektūrinį ir archeologinį - istorinį paveldą), kraštovaizdžiui ir šių veiksnių tarpusavio sąveikai.

Poveikis teritorijos vystymo darnai:

Galimas teigiamas (trumpalaikis/ilgalaikis) poveikis (+3 - ženklus +2 - vidutinis +1 - nežymus 0 – neišreikštas)	Galimas neigiamas (trumpalaikis/ilgalaikis) poveikis (-1 - nežymus -2 - vidutinis -3 – ženklus 0 – neišreikštas)	Bendras vertinimas
1. Rekreacijos ir turizmo sprendinių realizavimas skatins rekreacijos paslaugų centrų vystymą, padės sumažinti negatyvų nereguliuojamų lankytojų srautų poveikį gamtinei aplinkai (kopoms, miško paklotei, bioįvairovei..) (+2)	(0)	(+2)
2. Subalansuotas rekreacinių teritorijų vystymas padės išsaugoti ir plėtoti Klaipėdos miesto savitumą, formuos sveiko miesto įvaizdį, panaudojant turimus rekreacinius gamtos ir kultūros išteklius. (+3)	2. Galimas trumpalaikis neigiamas efektas dėl vertingų rekreacijos ir turizmo objektų nepakankamo panaudojimo ir pritaikymo turizmo reikmėms. (-1)	(+2)
3. Rekreacinės infrastruktūros plėtra leis darniai vystyti aplinką, išsaugant kraštovaizdžio savitumą bei gausius rekreacinius išteklius. (+3)	(0)	(+3)

Poveikis ekonominei aplinkai:

Galimas teigiamas (trumpalaikis/ilgalaikis) poveikis (+3 - ženklus +2 - vidutinis +1 – nežymus 0 – neišreikštas)	Galimas neigiamas (trumpalaikis/ilgalaikis) poveikis (-1 - nežymus -2 - vidutinis -3 – ženklus 0 – neišreikštas)	Bendras vertinimas
1. Rekreacinių teritorijų darnus vystymas padės objektyviau įvertinti miesto ekonominės aplinkos potencialą ir optimizuoti investicijų paskirstymą. (+2)	(0)	(+2)
2. Plečiant rekreacinę ir turizmo infrastruktūrą padidės Klaipėdos miesto konkurencingumas ir investicijų į turizmo verslą sąlygos. (+3)	(0)	(+3)
3. Rekreacinių teritorijų vystymas sąlygos ilgalaikės plėtros užtikrinimą, sustiprins rekreacijos ir turizmo sektoriaus išvystymą, naujų turizmo produktų formavimą. (+3)	(0)	(+3)

Poveikis socialinei aplinkai:

Galimas teigiamas (trumpalaikis/ilgalaikis) poveikis (+3 - ženklus +2 - vidutinis +1 – nežymus 0 – neišreikštas)	Galimas neigiamas (trumpalaikis/ilgalaikis) poveikis (-1 - nežymus -2 - vidutinis -3 – ženklus 0 – neišreikštas)	Bendras vertinimas
1. Kraštovaizdžio kokybės pagerimo, upelių sutvarkymo, krantų stabilizavimo sprendinių įgyvendinimas padės miesto socialinės aplinkos plėtrai – didins gyventojų užimtumą ir pajamas, skatins naujų rekreacijos ir turizmo produktų sukūrimą. (+3)	(0)	(+3)

Poveikis gamtinei aplinkai, kultūrinei aplinkai ir kraštovaizdžiui:

Galimas teigiamas (trumpalaikis/ilgalaikis) poveikis (+3 - ženklus +2 - vidutinis +1 – nežymus 0 – neišreikštas)	Galimas neigiamas (trumpalaikis/ilgalaikis) poveikis (-1 - nežymus -2 - vidutinis -3 – ženklus 0 – neišreikštas)	Bendras vertinimas

1. Tinkamas teritorijos reglamentavimas ir rekreacinės veiklos organizavimas leis išsaugoti kraštovaizdžio struktūrą ir estetines savybes bei gamtinių ir kultūrinių vertybių kompleksus. (+2)	(0)	(+2)
2. Koncentruojant rekreacijos ir turizmo vystymą numatytuose rekreaciniuose židiniuose, bus išlaikyta optimali pusiausvyra gamtosauginiu ir kraštovaizdžio struktūros požiūriu. (+2)	2. Rekreacinių paslaugų centrų formavimas gali daryti nežymų neigiamą poveikį lokaliuose vietovėse, bet atokiau nuo paslaugų centrų aplinkos kokybė pagerės. (-1)	(+1)

Apibendrinant sprendinių poveikio vertinimą pagal sprendinių grupę ir poveikio aspektus pateikiamas vertinimo vidurkis, atmetant pozicijas su neišreikštu poveikiu. Sprendinių vertinimo balai visumoje yra teigiami.

Vertinimas pagal sprendinių poveikio aspektus:

1. Poveikis Girulių – Melnragės rekreacinių teritorijų vystymo darnai	+2,3
2. Poveikis ekonominei aplinkai	+2,7
3. Poveikis socialinei aplinkai	+3,0
4. Poveikis gamtinei aplinkai, kultūrinei aplinkai ir kraštovaizdžiui	+1,5

Bendras rekreacinių teritorijų sistemos vystymo sprendinių poveikis yra teigiamas (2,375 balo), vertinimo balas yra didesnis negu vidutinis.

4.Specialiojo plano alternatyva. Esamos aplinkos būklės pokyčiai, jeigu planas nebus įgyvendintas.

Planuojamoje teritorijoje pasirinktas optimalios plėtros variantas, bet, formuojant sprendinius vertinta ir „nieko nedarymo“ arba „nulinė alternatyva“ (kai plano sprendiniai nebūtų įgyvendinti). Nulinę alternatyvą atspindi esamos būklės analizė, kurios metu buvo įvertinta planuojamos teritorijos svarba Klaipėdos miesto žmonėms, rekreacinis potencialas, paplūdimių tinkamumas rekreacijai, išanalizuota gamtinė aplinka ir ištekliai, miško būklė, vandens telkinių, mažų upelių tinklo būklė, atsižvelgta į paplūdimių bei apsauginio paplūdimio kopagūbrio savybes, hidrografinį tinklą, esamą augaliją. Taip pat analizuoti kultūros paveldo objektai, kurių apsaugos ir tvarkymo reglamentai gali įtakoti esamą būklę. Įvertinti ir itin svarbią įtaką turinčios paplūdimių rekreaciniai naudosenai dabartinės paplūdimių naudojimo apimtys ir būdai, išanalizuoti lankytojų srautų dinamikos ir sklaidos ypatumai, apkrova bei rekreacijos poveikis gamtinei aplinkai. Analizuota esama viešosios rekreacinės infrastruktūros būklė: susisiekimo struktūra, informacinė sistema ir paplūdimiuose bei kitose planuojamos teritorijos vietose esančios rekreacinės infrastruktūros būklė.

Apibendrinant analizės rezultatus galima teigti, kad Girulių – Melnragės ruožo rekreacinio naudojimo plėtra yra ribota dėl gamtinių (kranto arda, morfo-litologinė sudėtis ir kt.),

nepakankamai įvertinto ir menkai panaudojamo kultūrinio paveldo, miško teritorijos užmirškimo, sanitarinių sąlygų pablogėjimo. Ateityje, didėjant teritorijos apkrovai, bet vis labiau mažėjant rekreacinės infrastruktūros parengtumui, vertingo pajūrio kraštovaizdžio degradacija intensyvės, prastės ir rekreacinės sąlygos, kadangi esamos sąlygos (ypač nepakankami išvystyta viešoji rekreacinė infrastruktūra ir paplūdimio ties Melnrage sunykimas) neužtikrina tolygesnio lankytojų pasiskirstymo rekreacinėse zonose.

Todėl, nieko planuojamoje teritorijoje artimiausiu metu netvarkant (nulinė alternatyva) pasekmės gamtinei ir socialinei – ekonominei aplinkai būtų tik neigiamos. Tai ne tik neigiamai atsilieptų Girulių – Melnragės ruožo kraštovaizdžio būklei, bet ir gyvenimo kokybei, gamtinės aplinkos kokybei, bioįvairovės išsaugojimui. Iš dalies dėl to nukentėtų ir Klaipėdos miesto, bei planuojamos teritorijos prieigose gyvenančių žmonių ekonominė aplinka.

Kraštovaizdžio formavimo ir tvarkymo konceptualios nuostatos orientuotos planuojamos teritorijos rekreacinio atraktyvumo, estetinio vertingumo, rekreacinio talpumo ir ekologinio stabilumo užtikrinimui. Kraštovaizdžio identiteto ir kultūrinio bei gamtinio savitumo stiprinimas neįmanomas neturint aiškios, pagrįstos koncepcijos, kurios svarbiausia nuostata – aplinkos saugojimas naudojant ir sukuriant naujos aukštesnės kokybės kraštovaizdžio vertybes, savalaikis reagavimas į nuolat besikeičiantį pasaulį.

Planuojamoje Girulių – Melnragės ruožo teritorijoje harmoningai derinama gamtos ir kultūros vertybių apsauga bei jų racionalus naudojimas pažintiniams ir rekreaciniams tikslams, bei tausojančiai ūkinei veiklai. Gamtos vertybės, miškai ne saugomi nuo žmonių, o tvarkomi taip, kad teiktų žmonių sveikatai naudą. Teritorijoje išlikusių kultūros paveldo vertybių labai mažai, bet prieškariniu periodu vyravusios rekreacinės urbanistinės struktūros pagrindu dalies dabartinio teritorijos zonų naudojimo pobūdis esminiai koreguojamas.

Nevykdamas kranto ir apsauginės kopos bei pliažų atstatymo, stabilizavimo ir naujų efektyvių krantotvarkos technologijų taikymo, labai pablogės teritorijos kraštovaizdžio kokybė, sumažės rekreacinis potencialas, kils grėsmė atokiau nuo kranto esantiems pastatams.

Analizuojant ekstremalių gamtinių sąlygų įtaką bei šių veiksnių sąlygotus paplūdimio ir apsauginio paplūdimio kopagūbrio parametrų pokyčius, stebimi nuolatiniai neigiami jūrinių paplūdimių kraštovaizdžio pokyčiai (apsauginio paplūdimio kopagūbrio degradacija ir sumažėjimas, paplūdimių pločio sumažėjimas, paplūdimių paviršinio grunto neigiami kiekybiniai ir kokybiniai pokyčiai). Tai ypač pažymėtina apie paskutinį dviejų dešimtmečių laikotarpį, kurio metu ekstremalios gamtinės sąlygos (uraganai, stiprūs štormai, aukšto vandens lygio trukmė) pasikartoja žymiai dažniau, negu ankstesniais laikotarpiais. Išliekant panašioms dinaminėms tendencijoms (vandens lygio kilimui, uraganų ir štormų pasikartojamumo didėjimui), galima numatyti, kad

paplūdimių ir apsauginio paplūdimio kopagūbrio esama situacija gali blogėti, o pokyčių tendencijos bus neigiamos. Todėl nevykdant šiame specialiajame plane numatomų priemonių, situacija gamtinėje aplinkoje sparčiai blogės.

5. Svarbiausios priemonės, specialiojo plano įgyvendinimo reikšmingoms pasekmėms aplinkai išvengti, sumažinti ar kompensuoti.

1. Parengti Klaipėdos miesto Baltijos jūros žemyninio kranto apsaugos ir priežiūros programą ir veiksmų planą. Siekiant užtikrinti paplūdimio atstatymą ties šiauriniu molu ir efektyvią jūros kranto zonos apsaugą, yra būtina: suformuoti krantosaugos infrastruktūrą, leidžiančią užtikrinti krantų stabilumą bei antropogeninio poveikio stabilizavimą, aktyviai tvirtinti Baltijos jūros žemyninio kranto ruožą. Parengti eksperimentinius paplūdimių atstatymo, krantų ir apsauginio kopagūbrio tvirtinimo eksperimentinius projektus (būnų laukas, energetiniai rifai, natūralių akmenų užtvartos, biologinės priemonės, geosintetinės ir kitos struktūros) ir juos realizuoti.
2. Išsaugoti ir renovuoti Girulių miško upelių tinklą. Sukultūrinti žemapelkes palvės zonoje, suformuojant momentinius pavasarinius (lietaus) tvenkinius, o perteklinius vandenį nuvedant į jūrą. Įrengti palvės teritorijos apsaugojimo nuo jūros bangų sukkelto plūsmo vandens technines priemones.
3. Įrengti planuojamoje teritorijoje trūkstamas dviračių takų atkarpa ir saugų susisiekimą dviračiais su Klaipėdos miesto centru. Įrengti viaduką virš geležinkelio skirtą dviratininkams ir pėstiesiems. Atkurti tarpukariu buvusią dviračių tako atkarpa, ją įjungti į bendrą dviračių takų struktūrą.
4. Įrengti saugius ir ekologiškai stabilius privažiavimus prie jūros tarnybiniam ir žvejų autotransportui, aikštes tinklų ir valčių tvarkymui bei sugojimui.
5. Inicijuoti rekreacinių zonų tvarkymą ir plėtrą, kaip pajūrio miesto rekreacijos, sporto ir pramogų verslo prioritetinę dalį, pastatyti aukštos kokybės būtiniausias Girulių – Melnragės ruožo lankytojų rekreacinio aptarnavimo objektus. Suformuoti rekreacinių paslaugų centrus, gelbėjimo postų tinklą, įrengti ištisus metus veikiančius su būtiniais inžineriniais tinklais tualetus.
6. Siekiant ženkliai pagerinti teritorijos lankytojų rekreacinių paslaugų įvairovę, išlaikyti ir išsaugoti stabilų gamtinį karkasą, esamą natūralaus kraštovaizdžio pobūdį bei pagraisinti kraštovaizdžio natūralumą atkuriančius ir palaikančius elementus, esminiai padidinti teritorijos rekreacinę kokybę suformuojant „Baltijos jūrinių etninių kultūrų miško parką“.
7. Parengti Melnragės - Girulių rekreacinio prioriteto zonose suplanuotų susisiekimo ir rekreacinės infrastruktūros objektų detaliuosius planus. Parengti ir atverti Klaipėdos švyturį

lankytojams.

8. Parengti Girulių rekreacinio komplekso su pramogų sala galimybių studiją, planuojamos pramogų salos ties Giruliais ir jachtų uosto įrengimo ties šiauriniu molu Melnragėje galimybių ir poveikio aplinkai vertinimo studijas.
9. Siekiant užtikrinti teritorijos lankytojų ir vietinių gyventojų apsaugą nuo elektromagnetinio lauko poveikio, atlikti išsamius bokšte sumontuotų antenų poveikio žmonių sveikatai tyrimus.
10. Sumažinti autotransporto taršos poveikį teritorijos gamtinei aplinkai esminiai gerinant susisiekimą visuomeniniu transportu ir dviračiais. Pamario gatvę ir dviračių takus ribojančių želdinių juostose periodiškai vykdyti landšaftinius kirtimus, atsivėrusiose erdvėse suformuoti aukštos estetiškos vertės biokonstrukcijas, prioritetą teikiant Klaipėdos regionui būdingų vietinių augalų rūšims. Parengti Pamario gatvės vizualinio koridoriaus estetinio pagerinimo projektą.
11. Vizualiai sumažinti naftos terminalo ir KLASCO pramonės statinių poveikį įrengiant išoriniu aptvaro perimetru apsaugines želdinių juostas. Juostas formuoti užtikrinant aptvaro vizualinį apžvelgiamumą specialia saugos technika. Apsaugoti Melnragės gyventojus nuo nemalonių kvapų sklindančių nuo naftos terminalo įrenginių.
12. Įrengti žaliąjį viaduką - pralaidą virš Pamario gatvės stambiajai gyvūnijai migruoti arba pralaidas po Pamario gatve užtikrinančias ne tik vandens judėjimą, bet ir smulkiosios gyvūnijos migracijos galimybes. Įrengti edukacinius gamtos ir ekologinio pažinimo pėsčiųjų takus.

6. Vertinimo sunkumai. Numatytos taikyti stebėsenos (monitoringo) priemonės.

Strateginio poveikio aplinkai vertinimas apsunkintas dėl to, kad jau daugelį metų nevykdomi kompleksiniai ir sisteminiai planuojamos teritorijos gamtinė aplinkos kaitos tyrimai. Kai kurie pavieniai mokslininkų atlikti tyrimai labai fragmentiški ir iš jais remiantis neįmanoma parengti patikimų prognozių. Pagal LR teritorijų planavimo įstatymą ir teritorijos specialiojo plano rengimo taisykles, patvirtinus specialųjį planą, organizuojama jo sprendinių įgyvendinimo stebėseną (monitoringas), priežiūra ir kontrolė. Vykdomas nuolatinis informacijos kaupimas ir analizė, nustatomas žemesnio lygmens planų, investicijų poreikis, rengiamos programos bendrojo plano sprendiniams įgyvendinti. Teritorijų planavimo dokumento strateginio pasekmių aplinkai vertinimo stebėseną vykdoma naudojantis sprendinių įgyvendinimo stebėseną.

Patvirtinus specialųjį planą, savivaldybės administracijos direktorius pagal kompetenciją atlieka savivaldybės lygmens teritorijų planavimo dokumentų įgyvendinimo stebėseną

(monitoringa). Specialiojo plano monitoringui panaudojami savivaldybės lygmens teritorijų planavimo dokumentų įgyvendinimo stebėsenos duomenys.

Specialiojo plano stebėsenai tikslinga panaudoti duomenis, kurie gauti vykdant Aplinkos monitoringo įstatymą. Jis taikomas aplinkos monitoringui, kuris yra apibrėžtas Aplinkos apsaugos ir Žemės gelmių įstatymuose. Duomenys suderinami ir imami iš visų trijų stebėsenos lygmenų (Valstybinio aplinkos monitoringo, savivaldybių aplinkos monitoringo, ūkio subjektų aplinkos monitoringo).

Stebimi bei analizuojami, prognozuojami galimi pasikeitimai ir jų įtaka perspektyviniams procesams, pasikeitimai, paveikiantys specialiojo plano sprendinius, taip pat plano įgyvendinimo per žemesnio lygmens planus realizavimas.

7. Santrauka

Ši ataskaita parengta remiantis LR AM Klaipėdos regiono aplinkos apsaugos departamento rašto Nr. (4)-LV4-3964 išvadomis, kuriomis pritariama Rekreacinių teritorijų nuo Švyturio g., Melnragės, Girulių iki Karklės dviračių takų, paviršinių nuotekų, upelių sutvarkymo ir kraštovaizdžio, Klaipėdos specialiojo plano strateginio pasekmių aplinkai vertinimo apimties nustatymo dokumentui ir Klaipėdos miesto savivaldybės administracijos pritarimu Specialiojo plano koncepcijai (2012.12.21). Klaipėdos miesto Rekreacinių teritorijų nuo Švyturio g., Melnragės, Girulių iki Karklės dviračių takų, paviršinių nuotekų, upelių sutvarkymo ir kraštovaizdžio specialiojo plano koncepcijos Strateginio pasekmių aplinkai vertinimo ataskaita parengta vadovaujantis LR Vyriausybės 2004 m. rugpjūčio 18 d. nutarimu Nr. 967 patvirtintu „Planų ir programų strateginio pasekmių aplinkai vertinimo tvarkos aprašu. Strateginis pasekmių aplinkai vertinimo dokumentas parengtas, remiantis Strateginiu pasekmių aplinkai vertinimo apimties nustatymo dokumentu, kuriam vertinimo subjektai iš esmės pritarė. Rengiant šią ataskaitą buvo atsižvelgta ir į vertinimo subjektų pateiktas pastabas, pateiktas vertinant Strateginį pasekmių aplinkai vertinimo apimties nustatymo dokumentą. Ataskaitoje atkreiptas dėmesys į galimą neigiamą poveikį esamo miško ir apsauginių kopų teritorijose. Strateginis pasekmių aplinkai vertinimas skirtas įdiegti darnios plėtros principus planuojant atskiras teritorijos zonas, rengiant žemesnio lygmens teritorijų planavimo dokumentus. Bioįvairovė yra pagrindinis ir esminis aplinkos komponentas, kuris priklauso nuo sveikai funkcionuojančių ekosistemų ir procesų jose. Žmonių veikla ir rekreacinių gamtos bei kultūrinių išteklių naudojimas turi nekenkti teritorijoje susiformavusių natūralių gamtinių kompleksų funkcionavimui.

SPECIALIOJO PLANO STRATEGINIŲ SPRENDINIŲ POVEIKIO APLINKAI VERTINIMAS

1.	Klaipėdos miesto savivaldybės administracijos direktorius		
2.	UAB „SKB“ Statyba (nuo 2012.10.17 UAB „TAEM projektų valdymas“)		
3.	Rekreacinių teritorijų nuo Švyturio g., Melnragės, Girulių iki Karklės dviračių takų, paviršinių nuotekų, upelių sutvarkymo ir kraštovaizdžio specialusis planas		
4.	<p>Nacionaline turizmo plėtros 2007 – 2013 metų programa; LR teritorijos bendrojo plano sprendiniais; Nacionalinių vandens turizmo trasų specialiojo plano sprendiniais; Nacionalinių dviračių trasų specialiojo plano sprendiniais; Nekilnojamojo kultūros paveldo objektų, vietovių teritorijų ir apsaugos zonų planais; Klaipėdos miesto bendrasis planas; LIETUVOS RESPUBLIKOS APLINKOS MINISTRAS ĮSAKYMAS “DĖL MIŠKŲ TVARKYMO SCHEMŲ IR VIDINĖS MIŠKOTVARKOS PROJEKTŲ RENGIMO TAISYKLIŲ PATVIRTINIMO”. 2006 m. rugsėjo 1 d. LIETUVOS RESPUBLIKOS SVEIKATOS APSAUGOS MINISTRO ĮSAKYMAS „DĖL LIETUVOS HIGIENOS NORMOS HN92:2007 „PAPLŪDIMIAI IR JŲ MAUDYKLŲ VANDENS KOKYBĖ“ PATVIRTINIMO“. 2007 m. gruodžio 21 d.</p>		
5.	<p>Valstybinė aplinkos apsaugos strategija; Nacionaline darnaus vystymosi strategija; Nacionaline turizmo plėtros 2007 – 2013 metų programa; Klaipėdos miesto veiklos strategija.</p>		
6.	<p>Planuojama teritorija ypatinga tuo, gamtinė aplinka joje labai kenčia nuo didelių nesureguliuotų rekreacinių srautų. Miško paskirties teritorijoje praminta gausybė savivalinių takų. Vietomis miškas mirksta dėl nesutvarkyto mažųjų upelių ir lietaus vandens. Užpelkėjusios vietos lankytojų apeinamos praminant vis naujus takus. Suardoma miško paklotė. Pajūrio apsauginės kopos ardomos ne tik jūros bangų ir vėjo, bet ir dėl nesureguliuotų rekreantų judėjimo į pliažus srautų. Todėl šios koncepcijos svarbiausias tikslas parengti tokį priemonių kompleksą, kuris užtikrintų vietovės gamtinės aplinkos ekologinį stabilumą, išsaugotų svarbiausias rekreacines vertybes. Planuojama teritorija ypatinga dar ir tuo, kad čia yra svarbūs ne tik vietinių gyventojų rekreacijos poreikių tenkinimo aspektai, čia yra svarbi visos Lietuvos gyventojų trumpalaikės ir atostoginės rekreacijos vietovė. Klaipėdos miesto Bendrajame plane nustatyta šios teritorijos rekreacinė funkcija ne tik išsaugoma, bet esminiai plėtojama laikantis darnaus aplinkos vystymo principų.</p>		
7.	<p>Užtikrinti racionalų Girulių Melnragės pajūrio ruožo žemės, miškų ir vandens išteklių naudojimą, nustatyti teritorijos naudojimo, tvarkymo ir apsaugos režimą, teritorijos tvarkymo priemones, apibrėžti planuojamos teritorijos kraštovaizdžio tvarkymo svarbiausias kryptis, nustatyti kraštovaizdžio tvarkymo zonas pagal žemėnaudos pobūdį, funkcinį prioritetą bei naudojimo intensyvumą, pateikti tikslinius formuojamo gamtinio kraštovaizdžio kokybės rodiklius, įvertinančius visų galimų skirtingo prioriteto (konservacinių, rekreacinių, ekologinės apsaugos, ūkinių ir kt.) zonų reikalavimus, nustatyti priemones ir apribojimus, užtikrinančius formuojamo gamtinio kraštovaizdžio kokybę, gamtinio karkaso formavimą, gamtos ir kultūros paveldo vertybių išsaugojimą, plėtoti poilsio infrastruktūrą (naujus pėsčiųjų ir dviračių takus).</p>		
8.	Galimo sprendinių poveikio vertinimas (pateikiamas apibendrintas poveikio aprašymas ir įvertinimas)		
	Įtakojamasis aplinkos tipas	pasekmės pobūdis	Pagrindimas
	Gamtinė aplinka	Tiesioginės ilgalaikės teigiamos pasekmės	Igyvendintos plane numatytos priemonės leis tolygiau pasiskirstyti rekreacinės apkrovos intensyvumui žemyninės dalies jūros krante, o tuo pačiu ir mažins grėsmes gamtinei aplinkai.

Biologinė įvairovė	Tiesioginės ilgalaikės teigiamos pasekmės	Igyvendintos plane numatytos priemonės leis tolygiau pasiskirstyti rekreacinės apkrovos intensyvumui žemyninės dalies jūros krante, o tuo pačiu ir mažins grėsmes jūros kranto bei priekrantės biologinei įvairovei.
Visuomenė ir jos sveikata	Tiesioginės ir netiesioginės nuolatinės teigiamos pasekmės	Igyvendintos plane numatytos priemonės visuomenei leis geriau patenkinti savo rekreacinius poreikius ir pomėgius. Pilnavertiškas poilsis teigiamai atsiliepią ir į fizinę bei psichologinę poilsiautojų sveikatos būklę.
Gyvūnija	Netiesioginės ilgalaikės teigiamos pasekmės	Igyvendintos plane numatytos priemonės sudarys palankesnes sąlygas gyvūnijos tarpumui bei apsaugai.
Augalija	Tiesioginės ir netiesioginės ilgalaikės teigiamos pasekmės	Igyvendintos plane numatytos priemonės sudarys palankesnes sąlygas augalijos tarpumui bei apsaugai.
Dirvožemis (paplūdimyje jo nėra, o kopagūbryje ir užkopėję tik jo užuomazgos)	Netiesioginės ilgalaikės teigiamos pasekmės	Igyvendintos plane numatytos priemonės sudarys palankesnes sąlygas augalijai, o tai savo ruožtu, skatins smėlžemio formavimąsi kopagūbryje ir užkopėję.
Vanduo	–	Igyvendintos plane numatytos priemonės vandeniui įtakos neturės.
Oras	–	Igyvendintos plane numatytos priemonės orui įtakos neturės.
Kultūros paveldas	Tiesioginės ir netiesioginės ilgalaikės teigiamos pasekmės	Igyvendintos plane numatytos priemonės sudarys palankesnes sąlygas ne tik kultūros paveldo platesniam pažinimui, bet ir jo apsaugai.
Kraštovaizdis	Tiesioginės ilgalaikės teigiamos pasekmės	Igyvendintos plane numatytos priemonės leis tolygiau pasiskirstyti rekreacinės apkrovos intensyvumui žemyninės dalies jūros krante, o tuo pačiu ir mažins grėsmes jūros kranto kraštovaizdžiui.
Saugomos teritorijos	Didžiajai saugomų teritorijų daliai jokių pasekmių nebus, o rekreacinio prioriteto atkarpose tikėtinos netiesioginės ilgalaikės teigiamos pasekmės.	Kadangi saugomose teritorijose numatomi pokyčiai tik rekreacinio prioriteto paplūdimių atkarpose, tai likusiai saugomų teritorijų daliai planavimo sprendiniai įtakos neturės. Rekreacinio prioriteto atkarpose sukurta infrastruktūra tik pagerins kraštovaizdžio apsaugą.
Rekreacija ir turizmas	Tiesioginės ir netiesioginės ilgalaikės teigiamos pasekmės	Igyvendintos plane numatytos priemonės ženkliai pagerins žemyninės dalies paplūdimių rekreacinę aplinką (susisiekimo, informacinės, rekreacinės ir kt. infrastruktūros plėtra, esančių specializuotų pliažų optimizacija bei naujų įkūrimas, privažiavimo sąlygų prie jūros pagerinimas ir kt), todėl žemyninio kranto paplūdimiai taps dar patrauklesni tiek poilsiautojams bei turistams, tiek ir vietiniams gyventojams.

Plano įgyvendinimo pasekmių aplinkai reikšmingumas

<i>Galimo sprendinių poveikio vertinimas</i>	Bendras Girulių – Melnragės ruožo rekreacinių teritorijų vystymo sprendinių poveikis yra teigiamas. Specialiojo plano sprendinių įgyvendinimo ilgalaikis poveikis teritorijos vystymo darnai, ekonominei aplinkai, socialinei aplinkai, gamtinei aplinkai ir kraštovaizdžiui bus teigiamas. Trumpalaikis poveikis irgi bus teigiamas, tačiau realizacijos eigoje gali atsirasti trumpalaikio neigiamo poveikio momentai.	
<i>Vertinimo aspektai</i>	<i>Teigiamas poveikis</i>	<i>Neigiamas poveikis</i>
<i>Sprendinio poveikis</i>		
<i>Teritorijos vystymo darnai</i>	Rekreacijos sprendinių realizavimas skatins teritorijos zonų rekreacinio naudojimo vystymą, padės rekreacijos politiką geriau integruoti į bendrą Klaipėdos miesto strateginės veiklos programą, išsaugoti ir plėtoti teritorijos savitumą, vystyti rekreacinę infrastruktūrą, išsaugant kraštovaizdžio savitumą bei palyginti gausius rekreacinius išteklius.	Galimas trumpalaikis neigiamas efektas dėl vertingų rekreacijos objektų nepakankamo panaudojimo ir netinkamo ar nesavalaikio pritaikymo plažų ir miško teritorijos lankytojų reikmėms.
<i>Ekonominei aplinkai</i>	Girulių – Melnragės pajūrio ruožo rekreacinės teritorijos vystymas padės geriau išnaudoti vietovės ekonominės aplinkos potencialą ir optimizuos investicijų paskirstymą, didins Klaipėdos miesto šiaurinės dalies konkurencingumą bei pagerins investicijų į rekreacijos verslą sąlygas, sąlygos ilgalaikės darnios plėtos užtikrinimą, sustiprins rekreacijos ir turizmo sektoriaus išvystymą, dviračių turizmo trasų efektyvesnę formavimą.	Neigiamo poveikio ekonominei aplinkai nenumatoma.
<i>Socialinei aplinkai</i>	Rekreacijos, krantosaugos ir paviršinių vandens išteklių sureguliuavimo sprendinių įgyvendinimas padės teritorijos socialinės aplinkos plėtrai – didins vietinių gyventojų užimtumą ir pajamas, skatins naujų rekreacijos ir turizmo produktų paieškas bei plėtotę.	Neigiamo poveikio socialinei aplinkai nenumatoma.
<i>Kultūrinei aplinkai</i>	Teritorijoje esamų ir potencialių kultūros paveldo vertybių renovacija ir pritaikymas turizmui pagerins vietovės kultūrinį identitetą, rekreacinį patrauklumą.	Neigiamo poveikio kultūrinei aplinkai nenumatoma.
<i>Gamtinei aplinkai ir kraštovaizdžiui</i>	Tinkamas teritorijos naudojimo reglamentavimas ir rekreacinės veiklos organizavimas leis išsaugoti	„Baltijos jūrinių kultūrų“ miško parko zonų formavimas gali daryti nežymų neigiamą poveikį

	kraštovaizdžio struktūrą, estetiškes savybes bei gamtinių ir kultūrinių vertybių kompleksus, rekreacijos ir turizmo vystymą numatytose zonose, išlaikyti optimalią pusiausvyrą gamtosauginiu ir kraštovaizdžio struktūros požiūriu.	jo 5 rengimo metu.
--	---	--------------------

PRIEDAI

1-as priedas. Specialiojo plano koncepcijos brėžinys.